Akbaba

Bakırköyünde «Dazlaklar Cemiyeti» kuruldu. — Gazeteler —

Deli — Bak, bak, iki akıllı geliyor!...

Düğünümüz Var

ÇOCUKLUĞUNDAN beri kira evinin ne demek olduğunu bildiği için, ne olursa olsun, başını sokacak bir ev sahibi olmak istiyordu. Çocukluğunun en büyük, en derin anları bir kira evinden başka bir kira evine taşınmalarıydı. Taşınmadan bir hafta öncesi hazırlık başlar, annesi bir yandan, babası bir yandan evi toplamağa, eşyaları toparlamağa çalışırlardı. Evin dirliği, düzeni, bozulurdu. Her taşınmada annesile babası, mutlaka kavga ederler, birbirleriyle darılırlardı.

Kırılacak eşyalar, tabak çanak, şiltelerin arasına, çamaşır bohçalarının içine konur, denkler yapılırdı. Annesi saçayağından, mangal borusuna, gazetelere sarıp sarmaladığı balık ızgarasına kadar bütün ufak tefeği, denklerin aralarına tıkıştırırdı. Babası bu kıvır zıvır için kıyametleri koparır, annesi de:

— Hepsi lüzumlu... Atsan kimse yüzüne bakmaz, almağa kalksan dünyanın parası... derdi.

Eşyalar, çift atlı arabaya yüklenir, annesi hâlâ arabanın şurasına burasına, dibi delinmiş konserve kutularından saksılara dikilmiş sardunyaları, karanfilleri, haseki küpelerini, ıtırları yerleştirmeğe çalışırdı.

Bir yerinden küp görünen, bir yanına iple tel dolabı bağlı, yayları çıkmış eski koltuklar sarkan bu arabaları, şukadar yıl geçtiği hal de unutamamıştı.

Eşyalar yeni eve gelince, bir kaç tabak, lâmba şişesi, bardağın kırıldığı, zeytinyağı, sirke, yahut annesinin yaptığı gelincik şurubunun, kantaron yağının, mantarı açılan şişeden döküldüğü, çamaşırları berbat ettiği görülürdü.

Babası:

— Fakirlik rezillik be!.. diye bağırırdı.

Bütün bunlar, babasiyle annesinin kavgaya bıraktıkları yerden

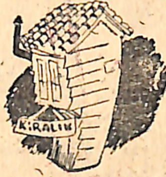

yeniden başlamalarına sebep olurdu.

Yeni eve yerleşmek de ayrı bir dertti. Tam yerleşirler, rahat edecekleri sıra, ya kirayı vermezler, mahkemelere, icralara düşerler, polisle, icra memurlariyle eşyaları sokağa dökülür, ya da ev sahibi, ben kendim oturacağım, evi tamir ettireceğim gibi bahanelerle onları evden çıkarırdı.

İstanbulun hemen her semtinde oturmuşlardı. İlk çocukluğu Kasımpaşa'da, sonra Üsküdar'da, Beykoz'da geçmişti. İlk okula Süleymaniye'de başlamıştı. Üçüncü sınıfı, Aksaray, Şehremini, Samatya, üç ayrı okulda bitirebilmişti.

İstanbulda nereye, hangi mahalleye gitse ille oralardaki evlerden birinde bir hâtırası bulunurdu.

Aradan seneler geçti. Hâlâ babasının sözleri kulağında çınlar:

— Dünyada mekân, ahirette iman...

1930 da liseyi bitirip hayata atıldığı zaman, artık ne annesi vardı, ne babası. Kiracılık derdini bildiğinden bir ev sahibi olmadan evlenmiyecekti. Sinemaya, tiyatroya gitmedi. Gezip tozmadı. Bir keşiş, bir Hint fakiri gibi yaşadı. Beş yılın sonunda dişinden tırnağından iki bin lira artırabilmişti. Onun ve onun gibiler için çok para sayılırdı. Satılık bir ev aramağa başladı. Parasına göre evler vardı ama, isteğince değildi. Çürük çarık şeylerdi. «Bir arsa alıp, üstüne kendim bir ev yaptırayım» diye düşündü.

Deniz kenarında, manzaralı, geniş bahçeli, hem de caddeye yakın bir ev istiyordu. Olunca olmalı... İstediği yerlerde, aradığı şartlarda iki arsa buldu. Birine üç bin, birine üç bin beş yüz istiyorlardı. Bin liraya bile arsalar vardı ama, isteğine uygun değildi. En iyisi, daha bir zaman para biriktirmeliydi.

1937 yılına kadar dört bin lirası olmuştu. Bu para ile istediğinden âlâ bir arsa bulacağına emin, araştırmağa başladı. Daha iki sene önce üç bin beş yüz liraya satmak istedikleri arsaya şimdi sekiz bin lira istiyorlardı. Üç bin lira dedikleri arsaya gitti. Bu arsanın bir yarısı satılmış, öbür yarısına da beş bin lira istiyorlardı. En beğenmediği, bin lira dedikleri arsaya, şimdi dört bin beş yüz lira diyorlardı.

Para biriktirmeğe devamdan başka çare yoktu. Pençe üstüne pençe kundura, yama üstüne yama elbise giydi. Artık deniz kenarında ev yaptırmaktan vaz geçmişti. Şehrin iyice bir yerinde bir arsa arıyordu. Arsayı alacak, ev yaptıracak, dayayıp döşiyecek, evlenecek, çoluk çocuk sahibi olacaktı.

1943 yılına kadar bütün biriktirebildiği beş bin lira idi. Ne kadar elini sıktıysa, nekadar kemerini sıktıysa daha fazlası olamamıştı.

Eskiden dört bin lira dedikleri arsanın üstüne dört ev yapılmış, geriye de bir parçacık yer kalmıştı. Buraya altı bin lira istiyorlardı. Çoktan şehir içinde arsa almak hülyası suya düşmüştü. Şehrin kenarında, surlar dışında da olsa, razıydı ama, nerede?

Seneler geçtikçe terfi etmişti, maaşı artmıştı. Böyle iken 1950 yılına kadar ancak yedi bin lirası olabildi. Yedi bin liraya arsa mı? Gülüyorlardı. Şehrin kenarında değil, dışının dışında bir kulübelik arsaları bile bu paraya vermiyorlardı.

Taaâ eskiden baktığı iki bin lira dedikleri arsanın yirmide bir parçası boştu. Buraya kırk bin lira istiyorlardı.

Daha çok para biriktirmesi gerekti. Yeni bir hızla para biriktirmeğe başladı. Evinin plânını bile

yapmıştı. İçinde hem alaturka, hem alafranga helâsı olacaktı. Bir yatak odası, bir misafir salonu, bir yemek salonu, oturma odası, bir de çocuklarına oda... Eskiden iki kat üzerine plânlar yaparken, şimdi plânını değiştirmişti. Artık yaşlanmıştı, düz ayak ev istiyordu.

1954 de on bin lirası birikmişti. İstanbul kazan o kepçe arsa aradı. Kendi parasına göre, ancak kuş uçmaz, kervan geçmez, dağ başlarında arsa bulabiliyordu. Beş odadan, alaturka, alafranga helâdan vazgeçmişti. Tek oda olsun yeter, isterse helâsı bile olmasın... Başını bir yere, benim diyebileceği bir yere soksun, hemen evlenecekti...

1956 da emekliye ayrıldı. Yirmi iki yıllık çalışmasından kuruş kuruş bütün biriktirebildiği on iki bin liraydı. Arsa da, ev de hep bununla olacaktı. Evlenecekti. Artık çocuktan da vazgeçmişti. Bir karısı, karıcığı olsun yeter. Son günlerini yalnız geçirmesin, hastalığında, sağlığında bir can yoldaşı yanında bulunsun... Bütün istediği bukadarcıktı.

Aylarca satılık ev, satılık arsa aradı. Vaktiyle parası varken, daha iyisini alırım diye iki bin liraya almadığı arsalar, şimdi iki yüz bin liraydı.

Bir akşam üzeri yorgun argın yine arsa aramaktan dönerken, yolu üzerindeki banka dikkatini çekti. O sabah gazetede bu bankanın ilânlarını görmüştü. Banka her yüz elli lira yatırana bir kura numarası veriyordu. On beş gün sonraki çekilişte kura numarası olanlara yüz binlerce lira dağıtılacaktı; ayrıca ev de var.

Nasıl olsa elindeki para ile ev değil, arsa değil, şöyle birinci sınıf bir mezarlıkta, bir mezar olsun yaptıramıyordu. Hemen bankaya girdi. İkramiyelere katılmak için son günü idi. Büyük bir ümidi de yoktu. Onun için yalnız üçyüz elli lira yatırdı, iki kura numarası aldı. Hesap cüzdanını cebine koydu.

Aradan çok değil, on beş gün geçmişti. Bankadaki küçük hesabını unutmuştu bile...

Bütün ümitlerinin kırıldığı bir sabah kapısı çalındı. Gelenler ona, İş Bankasının son çekilişinde, her iki kura numarasına da isabet olduğunu müjdeledikleri zaman, rüya görüyorum zanetti: Bir ev, ayrıca on bin lira para ikramiyesi kazanmıştı.

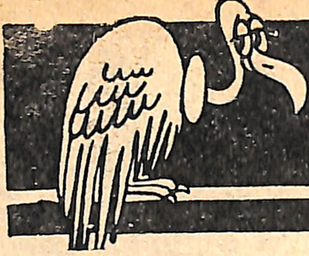
Bankadan çıkan ev, tam hayalindeki gibi beş odalı, bahçeli, hem alafranga, hem de alaturka helâlı idi. Geriye kalan parasiyle evini dayadı, döşedi.

Şimdi yeni bir derdi daha vardı. Etrafını bir sürü güzel kadın, kız sardı. Acaba esmer, çağla badem gözlü güzel ile mi evlensin, yoksa

sırma saçlı kumral ile mi? Kadife tenli sarışın bomba da fena değil...

Herhalde yakında düğünümüz olacak.

Akbaba

siyasî mizah gazetesi

PENCERE !

BİR orman mı yanıyor?.. Göğün bile yüzünü kızartan bu cinayetin tek suçlusu vardır: Cehalet!

Yeni yapılan bir apartman mı çöktü? Mimarı mutlaka odur: Cehalet!

Asfalta tüküren ağız onundur, karanlıkta parlayan kama onundur, meyhaneyi titreten nağra onundur.

Bir cinayet dâvası dinleyiniz. İki jandarma arasında ayağa kalkan bilekleri kelepçeli kaatil, boynunu büküp asıl suçlunun adını mırıldanacaktır: Cehalet!

Güzel müşterisini kaçıran şoförün suç ortağı odur, babası belirsiz çocuğun boğazını sıkan parmaklar onundur, soysuz şiir, soysuz resim, soysuz musiki onundur, onun piçleridir!

Eli çabuk bir kılık değiştirme sanatkârıdır o: Bakarsınız, politikacı olmuş, hoparlörden sesi geliyor.

Bakarsınız, vâiz olmuş, camide parti propagandası yapıyor.

Bakarsınız... Saymaya ne lüzum var: Kasap dükkânından manav dükkânına ve kahvehaneden eczahaneye kadar, her yerde karşınıza çıkan o değil mi?.

Size bir tek misal vereyim: bütün Türkiyede, bir Galatasaray - Fener değil, bir Vefa - Kasımpaşa maçı seyircisi kadar kitap okuyucusu yok!

Ne taraktör, ne baraj, ne elektrik santralı, ne tren, ne vapur, ne yol...

Okul, okul, okul... Özlediğimiz yarınki Türkiye, ancak onun pencerelerinden görülür!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Bankalarımız !

Benzetme meraklısı bir zat sordu:

— Bankalarımız neye benzer bilir misiniz?

Salondakiler, dudaklarına küçük birer gülümseme iliştirerek yüzüne baktılar:

— Neye benzer?..

— Kadın vücuduna....

Sonra, sigarasından bir nefes çekti, kahvesinden bir yudum içti ve sıralamağa başladı:

— Hepiniz, gözünüzün önüne bir güzel kadın getiriniz: Ekin sarısı dalga dalga saçlarla baş, Ziraat Bankası. Buna Buğday Bank da diyebilirsiniz!.. Alın, tabii Akbank!.. Yanaklar, malûm: Pamuk Bank!.. Dudaklar mı? Şeker Bank!.. Biraz aşağı inelim: iki dik tepeyle göğüs: Tümsübank!.. Biraz daha aşağısı, vücudün orta kısımları: Hangisini beğenirseniz, Merkez Bankası, İş Bankası!.. Kadıncağız fakirce ise, Halk Bankası da diyebilirsiniz!..

Biri sordu:

— Ya Garanti Bankası?

— Eğil, kulağına söyliyeyim...

Kadın vücudünün neresini fısıldadı, duyamadık!..

Karikatür müsabakasında...

Dünya Gazetesinin tertiplediği karikatür müsabakasının jürisi Gazeteciler cemiyetinde toplanmıştı. Havadis Başyazarı Bahadır Dülger sordu:

— Rey puslalarımızın altına imzamızı atacak mıyız?..

— Hayır, dediler, maatteessüf makalelerinde olduğu gibi, buna da imza atamıyacaksın!

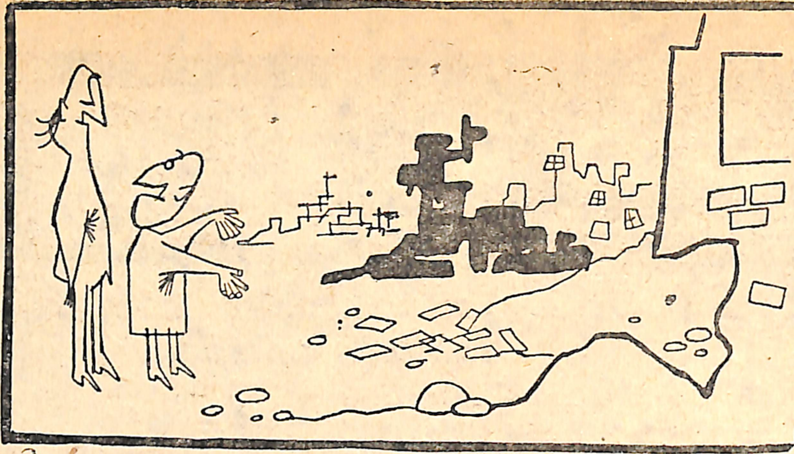
Yusuf Ziya Ortaç

Akbaba Başyazarı Yusuf Ziya Ortaç, bir ay sürecek bir Avrupa gezisine çıktı: Fransa'yı sizin için görecek, Almanya'yı sizin için gezecek, İtalya'yı sizin için dolaşacaktır.

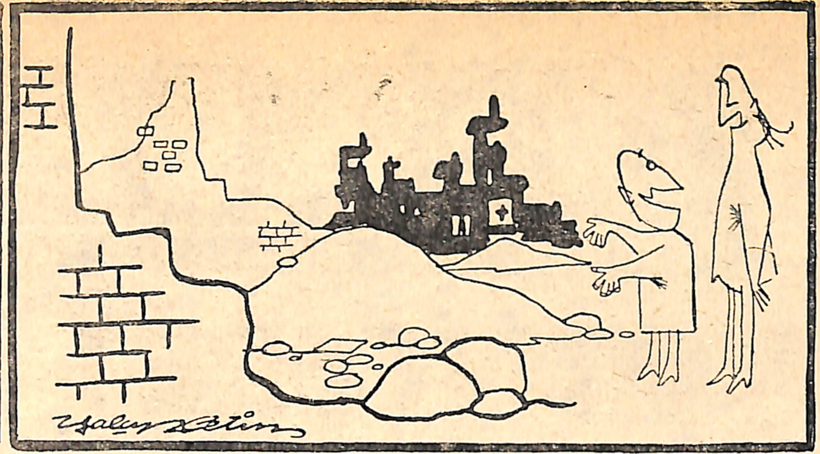
Bu üç memleketi, pek yakında, onun kaleminden dinliyeceksiniz.

Ada canavarı!..

— Burası zelzele bölgemiz...

— Burası da imar bölgemiz!..

Olaylar Alaylar

KİMDEN YANA

İKİSİ DE arkadaşım. İkisi de bir partiden. Ama biri, kendi partisi içinde muhalefet yapıyor. Buna da: otokritik diyor. Kendi partisini çok hırpaladığı için de ona partili arkadaşları kızıyorlar.

İki arkadaşımdan koyu partili olan öbürüne:

— Kalkınacağız! dedi.

Öbürü:

— Hep kalkınacağız, kalkınacağız... Ama nasıl kalkınacağız? diye bağırdı.

— Fabrikalar kurarak.

— Fabrikalar kurdukça hayat pahalılaşıyor.

— Bu pahalılık geçici. Fabrikalar işletmeye açıldıkça her şey bollanacak.

— Fabrikaları nasıl kuracağız?

— Kredilerle...

— Ya kredi alamazsak?

— Kendi gücümüzle.

— Ne zamana kadar? Seçimler geliyor...

Koyu partili ne söylese, öbürü hemen bir karşılık yetiştiriyordu. Aklıma çöldeki iki amerikalının hikâyesi geldi. Kendilerine anlattım.

İki Amerikalı uçsuz bucaksız kızgın çölde giderlerken, biri öbürüne:

— Bu çölde sen yalnız olsan, karşına bir aslan çıksa ne yaparsın? Diye sormuş.

Kendine sorulan da:

— Tüfeğimi aslana çevirir, ateş ederim, demiş.

— Tüfeğin yok, o zaman ne yaparsın?

— Bıçağımı çıkarır, üzerine atlarım.

— Bıçağın da yok.

— Hemen en yakındaki ağacın tepesine çıkarım.

— Çölde bir tek ağaç yok.

Kendisini büsbütün çaresiz bırakıp, ille aslana yedirmek isteyen arkadaşına kızan Amerikalı bağırmış:

— Sen benden yana mısın, aslandan yana mısın?

Hikâyeyi dinleyen koyu partili arkadaşım öbürüne:

— Öyle ya... dedi, önce şunu anlıyalım, sen bizden yana mısın, muhalefetten yana mı?

HİLTON

KADIKÖY vapurunun salonundayım. Önümdeki hasır koltukta iki hanım oturuyor. İkisinin de başında birer ipek eşarp var. Birinin eşarpının üstünde Amerikan gazetelerinin başlık resimleri çizilmiş. Öbüründe koskocaman Hilton yazılı. Hanım başını çevirdikçe, eşarpın kuyruğundaki Hilton da bayrak gibi sağa sola dalgalanıyor..

Yabancı Havayolları şirketleri, yolculara, üstünde şirketin damgası olan çantalar hediye ediyor. Üzerinde koskocaman Hilton damgası olan eşarpı da, Hilton oteli müşterilerine bedavadan veriyor, hediye ediyor sandım. Meğer öyle değil, bunları hanımlarımız para verip alıyorlarmış. Sonradan öğrendim, en çok satılan eşarp çeşidi, üstünde Amerikan gazetelerinin başlıkları olanlarla Hilton damgasını taşıyanlarmış. Salt İstanbul değil, Anadolu da bunlara bayılıyormuş. İnsanların ceplerinden para verip üstelik de bir otelin reklâmını yaptıkları dünyanın neresinde görülmüştür?

Cemaziyelevvel hikâyesini bilirsiniz. Bilmiyenlere anlatayım. Şimdiki gibi Ocak, Şubat diye değil, ay isimleri Cemaziyelevvel, Cemaziyelahir diye söylendiği zamanlarda, bir devlet dairesinde eski evrak bez torbalara konur, evrak mahzenine kaldırılırmış. Bez torbaların üzerinde ay isimleri yazılı imiş. Evrak hangi aya aitse, üzerinde o ayın damgası olan torbaya konurmuş.

Bir evrak mahzeni memuru da bu torba bezlerinden kendine iç çamaşırı diktirmiş. Bir gün arkadaşlariyle hamama gitmiş. Soyunmak için pantalonunu sıyırınca donunun arkasındaki damgayı herkes görmüş: Cemaziyelevvel... Adamın donu, Cemaziyelevvel ayının evrak torbasından dikilmiş. O gün den sonra arkadaşları:

— Biz onun cemaziyelevvelini biliriz, derlermiş.

Bizim bir takım hanımlarımızın eşarplarının arkasında da Hilton damgası dalgalanıyor. Damgalarına bakar, cemaziyelevvellerini anlarız.

⁂

BOZUK PARA

MAKİNENİN bozuğu işe yaramaz. Saatın bozuğu kullanılmaz. Bozuk süt içilmez. Bozuk yağ yenmez. Bozukların içinde bir işe yarayan bozuk paradır.

— Eski bozuk paralar neden ortadan çekildi? diye sordum.

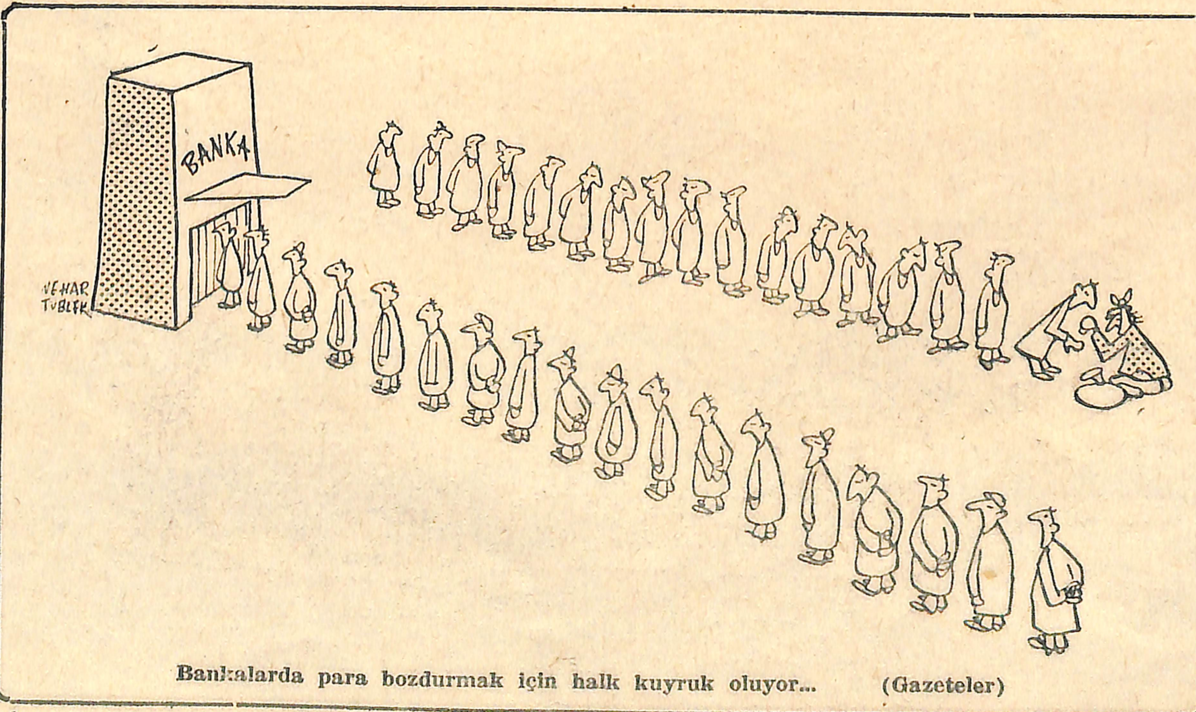
Gümüş bozuk paraların içindeki gümüş, paranın değerinden çok olduğundan, eritip gümüşü satıyorlarmış. Öbürlerini de anahtar yapıyorlarmış.

Yeni bozuk paraların çıktığı gün dü. Tramvayda konuşuyorlardı. Biri:

— İskeleden tramvaya gelene kadar bir lira bitti. Nasıl şey anlamadım, dedi. Hiç olmazsa eski madenî paralardan anahtar yapıyorlarmış. Paranın her kapıyı açtığı doğru imiş. Gözle kaş arasında bir lira nasıl gitti anlamadım.

Bir ihtiyar:

— Adı üstünde birader, dedi, bozuk para. Bozuk işte...

Bankalarda para bozdurmak için halk kuyruk oluyor... (Gazeteler)

ANKARA VAPURU

SİZİN de dikkatinizi çekti mi acaba? Gazetelerde iki üç gün de bir gemi resmi, altında da bir sürü yazı: Tarsus gemisi seferden döndü, Çorum vapuru Akdeniz seferine çıktı, falan gemi Karadenize gidiyor, falan vapur Marmaradan geldi...

Yabancı gazetelere bakıyorum, böyle şey yok. Yalnız o gazetelerde çok küçük puntolarla liman haberleri arasında gelen giden vapurlar yazılı. Bizdeki gibi gemilerin resimlerini basıp, falan gemi Allahın izni ile Akdenize çıkıyor, filan vapur Hazret-i Pirin kuvvetile Karadenizden geldi gibilerden haber yok.

Dünkü gazetelerde yine bir gemi resmi, bir sürü yazı, Ankara vapuru sefere çıkıyormuş. Çıkar a.. Çok büyük bir marifet mi? Gemi bu, sefere de çıkar, seferden de döner...

Bu patırtının anlamını kavrıyamıyorum. Bu Ankara vapuru nereye gidiyor? Kuzey kutbundan Güney kutbuna kadar dünyayı fır dolayı dolanıp gelecek mi? Yoksa yeni kıtalar keşfi için «Heyeti seferiye» ler mi götürüyor?

Yok Ankara vapuru değil de, Barbaros kalyonları ile Cenevizlilerin üstüne yürüyorsa, o başka?

Ankara vapurunun sefere çıkmasında ne gibi bir olağan üstülük var da resmi gazetelerde basılıp yazılar yazılıyor? Ama eğer «bizim bildiğimiz vapur dediğin Haliçte demir atar, dibinde midye tutar, ya çürüyene kadar yatar, ya da bir gün denizin dibine batar. Allah Allah... Sen nelere kadirsin Rabbim!» diyerek, Ankara vapurunun denizde yol almasına şaşıyorsak, o başka... Vapur bu yahu, denizde gider, uçmaz ya. Bunda her seferinde gazetelere geçecek ne var ki...

Buna, Memiş'in değil, görmemişin oğlu olmuş derler. Böyle her vapur düdüğünde sevinir, her gemi iskele alışında bayram edersek, giderek «Maşallah, falan vapur köprüden Kadıköyüne vasıl oldu», «Kasımpaşadan Eyübe dün bir sandal geldi» diye haberler de okuyacağız gazetelerde.

Affedersiniz, anlamıyorum. Yoksa Ankara vapurunun Akdenize çıkması da, demokratik kalkınmalarımızdan mı sayılıyor?

●

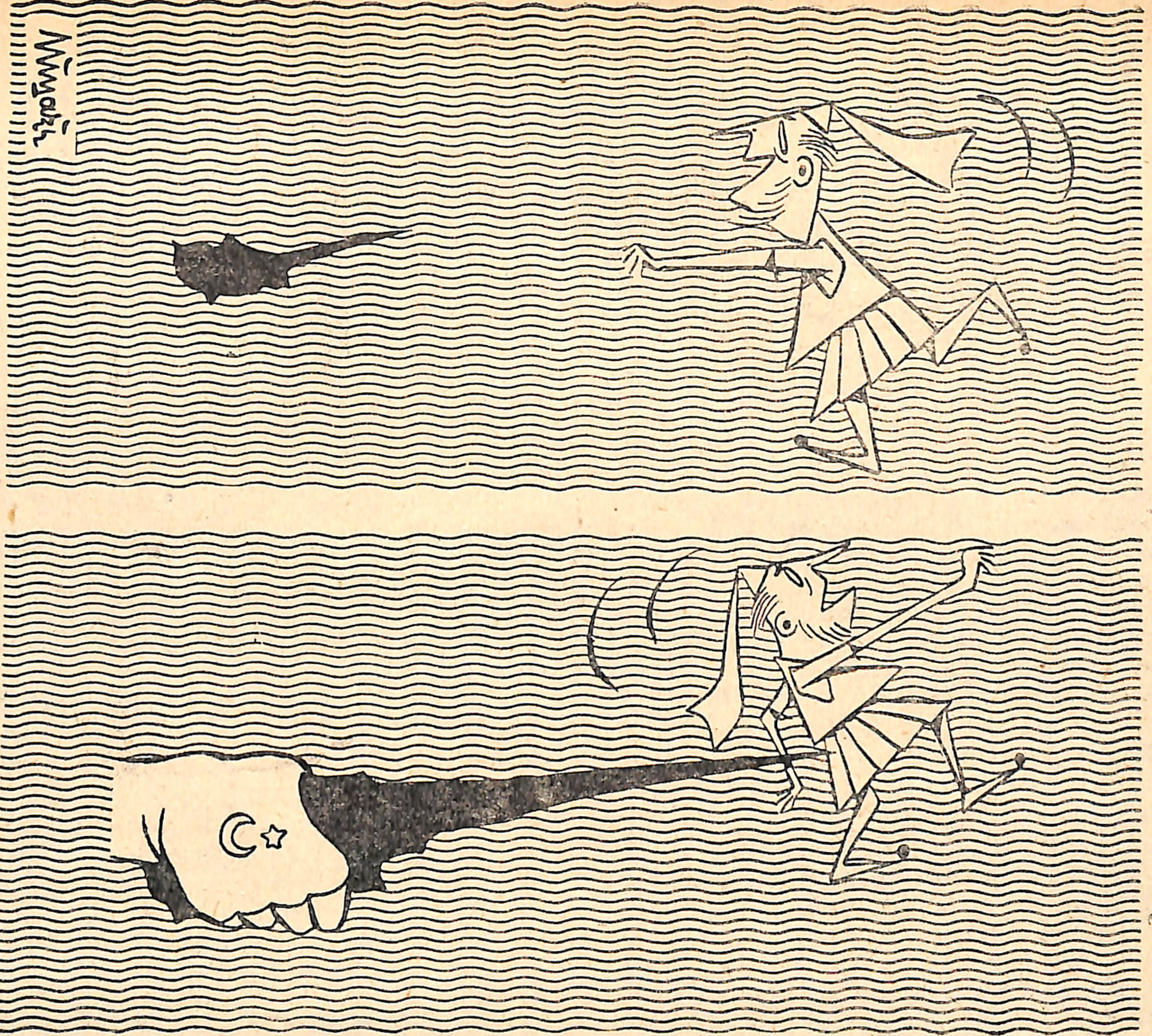
Bana gelmez

Toma'da, masadan masaya şakalaşıyorlardı. Leylâ:

— Ben bu şirret heriflerin sarkıntılığından kurtulmak için güreş dersleri almağa başladım. Sen de alsana Neclâcığım?

Neclâ'nın yerine, masasından İsmet cevap verdi:

— Onun işine gelmez. Kaç kere denedi. Hemen tuşa geliyor!

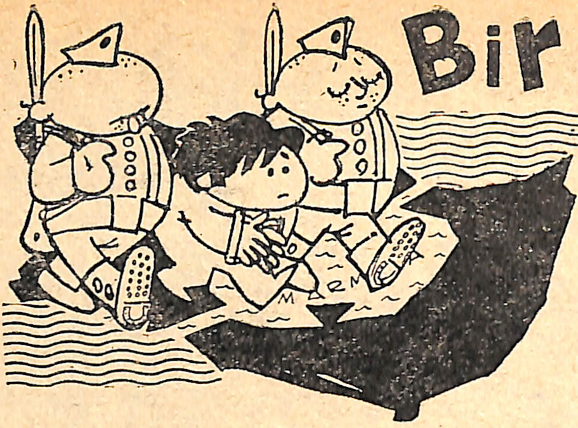

YAZISIZ!..

Turizm polisi kuruldu... (Gazeteler)

Emniyet!..

Her şeyin kararı var!

Yazan :
AZİZ NESİN

— 3 —

Komiserin bana neden çıkıştığını anlıyabilmeniz için kendimi size biraz bildirmeliyim. Pijama ile şal var arası bir pantalon var ayağımda, kravat yok. Yukarıdan aşağı gabardin bir pardesü ama, etekleri yeri süpürüyor. Ellerim içinde kay bolmuş. Üstelik eskiciye versen, on mandal alamazsın. Saçlarım dibinden kesilmiş. Başka nasıl olacağım? Açılış töreninden değil, hapishaneden geliyorum.

Komiser:

— Nerede bunun evrakı? dedi.

— Evrakı sonradan posta ile gelecek. Bir sevk pusulasiyle göndermişler. Pusulada yalnız Bursada sürgün olduğu yazılı.

— Neden sürgün edildiği yazılı değil mi?

— Değil efendim.

Komiser bana döndü:

— Kaçakçı mısın ulan?

— Değilim efendim.

— Eroinci misin?

— Hayır.

— Hırsız mısın?

— Değilim.

Komiser, isabet ettiremediği için kızdı:

— Peki, nesin be?.. diye bağırdı.

Bir türlü «Muharririm» diyemiyorum. Zaten muharrire benzemem ya, ufak tefek muharrire benzer yerim varsa, o da kalmamış.

— Atın nezarethaneye!

Kelepçelerim çözüldü.

Nezarethane... Ne de isim bulmuşlar. Çıkınımdan bir kitap çıkardım, okumağa başladım. Kapının dışından, telâşlı telâşlı, fısıltılı sesler duydum:

— Okuyor.

— Kitap okuyor.

Biraz sonra kapı açıldı. Komiserin karşısına çıkardılar. Komiser, elindeki cıgarayı ağzına götürdü, derin bir nefes çekip, dumanını savururken, dikkatle beni süzüyor du:

— Sen ne millettensin? diye sordu.

— Türküm, dedim.

— Nasıl Türk? Yani şu Rum, Ermeni, Yahudi Türklerinden mi, yoksa bizim Türklerden mi?

— Bizim Türklerden.

— Anlamadık ki necisin? Hırsız değilim diyorsun, yankesici değilim diyorsun, kaçakçı değilim diyorsun...

— Muharririm.

Bir sessizlik oldu. Sonra:

— Sen sürgünsün değil mi? dedi..

— Evet, dedim.

— Pekâlâ... Nerede kalacaksın? Burada kalacağın yer var mı?

— Hayır. Bir otelde kalacağım.

— Her akşam gelip karakola imza vereceksin. Şimdi bir memurla beraber git, kalacağın oteli göster.

Karakoldan çıkarken komiser:

— İyi ki fazla okumamışım, mutlaka başım belâya girerdi, dedi.

Bir memur:

— Her şeyin fazlası fazladır komiserim, dedi. Her bir şey karanda olmalı.

Karakoldan çıktım. Çıkınımı yere bıraktım. İçimden kollarımı gök yüzüne açıp gerinmek geliyordu.

KIR KOŞUSU

Otelin geceliği iki buçuk lira. Bir lira vermeden sobayı yakmıyorlar. Aylardan şubat.

Cebimdeki yirmi beş lira bir hafta dayandı. 1947 nin kışı yaman. Ağzıma lokma koymayalı iki gün oldu. Kendi kendime aç kalmak mı, açıkta kalmak mı zor, diye düşünüyorum. Otelci kapı dışarı ederse, işte o zaman gör sen hürriyetin cilvesini. Gülmemek elde mi? İnsan böyle zamanda da gülmezse ya ne zaman güler?

Dışarı çıksam, nereye? İçerde kalsam, neye? Tamtamam, üç tane beş kuruşum var. Çay mı içeyim, simit mi yiyeyim, diye düşünüyorum. Çay ısıtır, simit doyurur. Açlık başıma vurmuş. Sokağa çıktım. Lâpa lâpa kar yağıyor. bir tanıdık çıksa karşıma hiç olmazsa, diye içimden geçiriyorum. Gelenin geçenin yüzüne bakıyorum. İnsanlar hızlı hızlı yürüyorlar. Şunların hepsi de bir yere gidiyor.

Sizin başınıza da geldi mi hiç? Bazan içimden geçirdiğim şey oluverir. Bir tanıdık görsem deyip dururken, Şazi'yi görmiyeyim mi? Bana doğru geliyor. Göz göze geldik. Şazi birdenbire, arkasından birisi seslenmiş gibi, tam yüz seksen derece geriye döndü. Hızlı hızlı yürümeğe başladı.

Mektepte iken akşamları koşu yapardık. Koşu moşu lâf. Maksat, o saatte Kandilli kız lisesinin kızları vapur iskelesine gelirler, onlara yetişmek. Bu yüzden mektebin yarısı koşucu olmuştu. Kandilli iskelesine doğru bir koşu tutturur duk. Hem kızlara fiyaka yapmak, için, hem de onlar vapura binmeden yetişmek için herkes birbirini geçmeğe çalışırdı. Allaha şükür, birinciliği kimseye kaptırmazdım. Bu Şazi de o zaman sözüm ona mukavemet koşucusu geçiniyordu. Benimle en çok çekişen o idi. Ama liseyi bitirinceye kadar hiç bir gün ona birinciliği vermedim. Şazi koşuda beni geçemediği için deli olurdu.

Bursa asfaltında göz göze gelince birden ters yüzü dönüp giden Şazi'nin arkasından seslendim:

— Şazi!..

Hızlandı. Bir daha bağırdım:

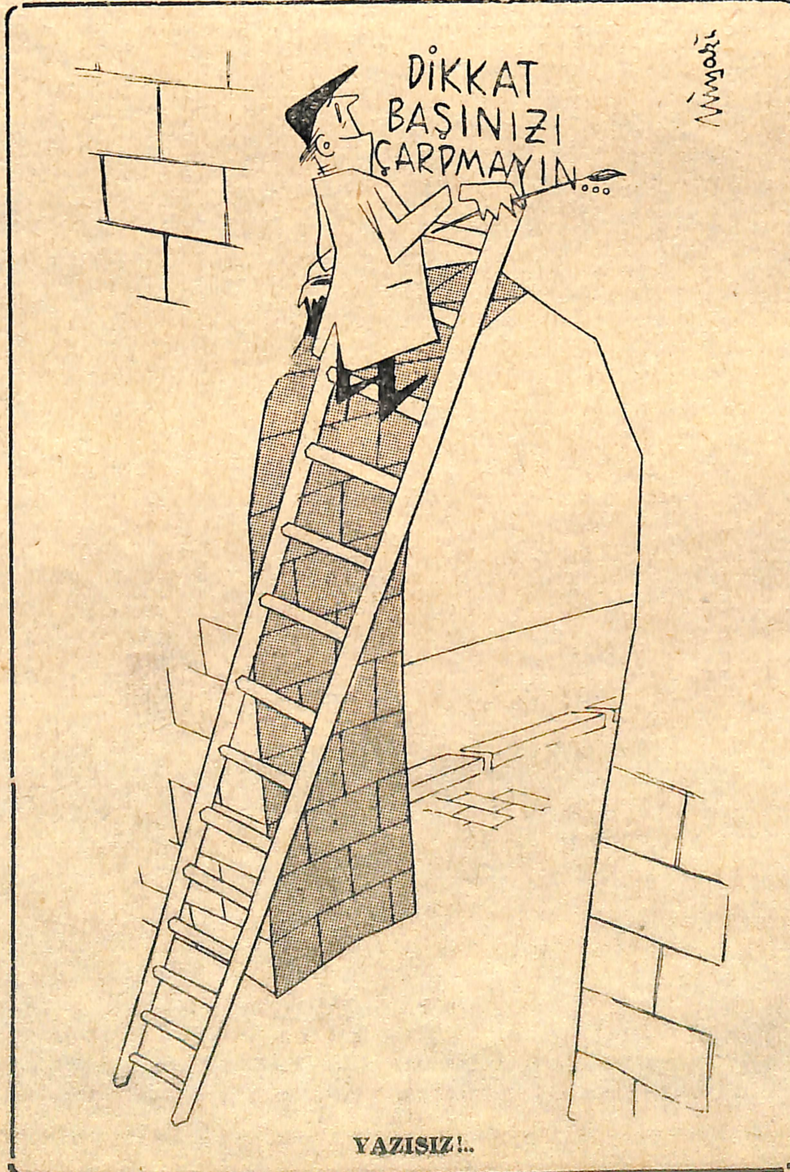
— Şazi!..

Büsbütün hızlandı. Ben de hızlandım. Yerlerde iki karış kadar kar tutmuş, yürümek zor. Bata çıka arkasından gidiyorum ama, yetişilir gibi değil.

— Şazi!..

Şazi ha babam gidiyor. Sağa sap tı, daha tenha bir yol. Ben de saptım. Yetişmek için artık ben koşmağa başladım. O da koşmağa baş ladı. Olur şey değil.

— Şazi! diye bağırıyorum, ben bağırdıkça o koşuyor. Şu gurbet ilde bir tanıdık yakalamışım, bırakır mıyım? Ben de koşuyorum. Bir sokağa daha saptı, ben de arkasından. Yokuşa veretti, ben de.. İkimiz de 19 Mayıs bayramına hudut toprağı yetiştirecek gibi koşuyoruz. Ben bir yandan da bağırıyorum. O, başını çevirip bakıyor, sonra koşuya devam. Koşmuyor, kaçıyor. Ben de öyle, koşmuyorum, kovalıyorum. Artık Bursanın dış mahallelerine geldik. Yokuş yukarı tırmanıyoruz. Yollar da bitti. Hani neredeyse, biraz sıksak, Uludağa çıkacağız. Bir kır koşusu tut turduk. Karlar çok fena kayıyor. Ben kendimi kaybetmişim, Kandilli lisesinin kızlarına koşuyorum zan nediyorum. Nasıl oldu bilmiyorum, ayağımın kaymasiyle boylu boyunca karların içine yuvarlandım. Artık yerimden kalkacak halim yok-

YAZISIZ!..

YAZISIZ!..

tu. Yattığım yerden Şazi'ye baktım, o benden yüz metre uzakta, yüksekte. Gülüyor, elini sallıyor. Hani trende, vapurda selâmetlediğin yolcu elini sallar ya, işte öyle. Sesimin çıktığı kadar bağırdım:

— Ulan namussuz, sen beni yine geçemezdin ama, dua et ki karnım aç. İki gündür bir şey yemedim.

Bursa'ya sürgün geldiğimi ne çabuk da öğrenmişler. O günden sonra Bursa'da gördüğüm bütün dostlarım, tanıdıklarım, yalnız tenha, ara sokaklarda, uzaktan uzağa el sallıyarak selâm verdiler.

Gömüldüğüm karlardan kalktım. Sallana sallana asfalta indim. Bir sıcak kahveye girip çay içecektim. Elimi cebime attım, üç tane beş kuruşun ikisi düşmüş.

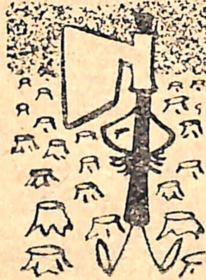
— B —

BALTA:

Orman cellâdı. Rivayet ederler ki, ihtiyar ağaç, genç fidana:

— Eğer biz baltaya sap olmasaydık, hiçbirimizi böyle kesip yerlere seremezdi, demiş!

Baltanın, Boğaziçinde limanı vardır. Bir çeşit sakala da

«Balta sakal» denirdi.

Balta, folklora girmiştir. Bir halk şairi talihsizliğinden şöyle şikâyet ediyor:

Ağustosta suya girsem, balta kesmez buz olur!

Bir de Osmanlı tarihinin meşhur Baltacısı vardır ki, baltası hakkında malûmatımız yoksa da, sapı, Katerina'nın elinde kaldığı rivayet olunur!

B... K!

Konuşma dilimizin en lüzumlu, en çok kullanılan kelimesi «B» ile başlayıp «K» ile biten sözdür.

Okuduğumuz bir eseri beğenmezsek, derhal hükmümüzü veririz:

— Bir b... k'a benzemiyor!

Sevmediğimiz birinden bahsedilirse, ilk sözümüz şu olur:

— B... k'un biridir!

Yanlış bir iş yapanı öfkeyle paylarız:

— Beğendin mi yediğin b...k'u!

Bu kelime Türk şiirine de girmiştir. Şair Eşref, merhum Abdullah Cevdet'i Avrupa'da şapkayla görünce şu hicviyeyi yazmıştır:

Görünce göz tabibi Cevdet'i başında şapkayla,
B...k üstünde yetişmiş bir büyük mantara benzettim!

Abdülhak Hâmit ise, kendisine sataşanlara iki mısrala verdiği cevapta bu pis kelimeyi ne temiz kullanıyor:

Yayımı asmadan evvelce ben attım okumu,
Bunu inkâr ediyorlarsa yesinler......

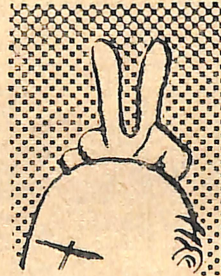
Hâmit, bu «yesinler» den sonra malûm kafiyeyi yazmamakta ve koyduğu «*» işaretile şu notu inmektedir:

«*» El mânâ fi batn-işşair! Türkçesi: «Mâna, şairin karnındadır.»

Yukarıdaki mânanın, yazılmayan kafiye olduğunu anladınız elbet.

BOYNUZ:

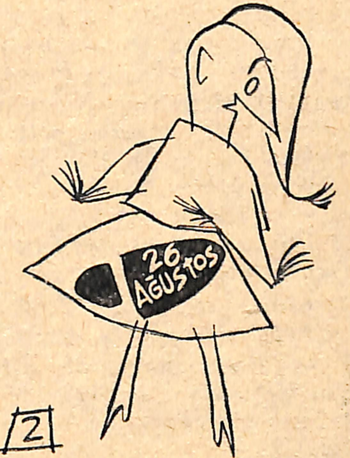
Hayvanların başında bulunur. Doğdukları zaman yoktur, sonradan çıkar. Cedlerimiz: «Boynuz sonradan çıkar ama, kulağı geçer» demişler.

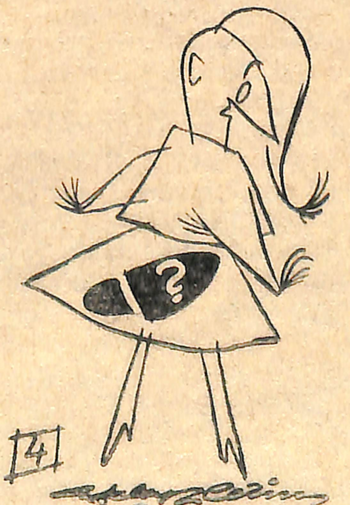
İnsanların da boynuzluları bulunduğu rivayet edilir. Ancak, bu boynuzlar gözle görülmez. Neden çıktığına gelince: Ekseriya karısı genç, kendisi ihtiyar, yahut karısı güzel, kendisi çirkin bazı evlilerde zuhur ettiğine bakılırsa, izdivaç ile alâkası bulunduğu anlaşılır.

Her ne kadar ayıp sayılır ve «dostlar başından ırak» demek lâzımsa da, zaman ile bu düşünce de değişmekte ve bazı zevat, rivayet edilen boynuzlarını saltanat tacı gibi gurur ve iftihar ile taşımaktadır!

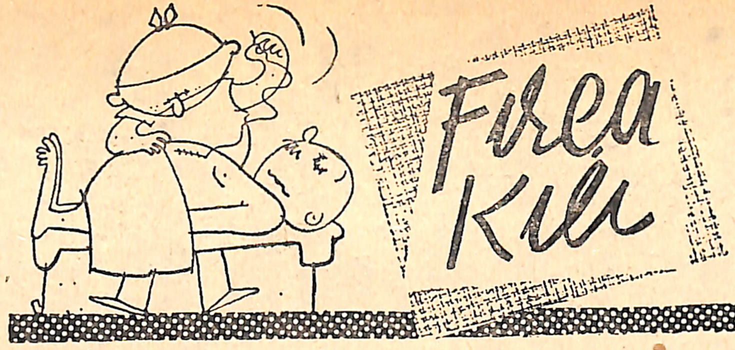

Söz ayağa düşerse!..

Yazan : ATEŞ-SİN

DAYIMI hiç sevmem. Cimrinin biridir. Eğer altmış yaşından sonra, başına o korkunç hastalık gelmeseydi, biz dayımın ne kadar zengin olduğunu bilemiyecektik. Onu da, ailemizin öbür kişileri gibi orta halli bir insan bilirdik. Başına o hastalık belâ olup ta, canını kurtarmak için avuç dolusu para dökmeye başlayınca, işte o zaman dayımın ne kadar zengin olduğunu anladık. Parası olduğu halde hastalanıncaya kadar fakir biriymiş gibi yaşamasına bütün aile kızdık.

Dayımın göbek noktasıyla, kuyruk sokumu arasında, ama yeri tas tamam belli olmayan bir derdi vardı. Göbekle kuyruk sokumunu düşünün, ikisinin arası olsa olsa iki karış var yoktur. İşte bu iki karışlık yerde, hastalığın nerede olduğunu doktorlar bir türlü bulamıyorlardı. Eskiden beri benim tıbba karşı güvenim yoktur. Bilginler, gökyüzünde bizden milyarlarca kilometre uzaktaki yıldızların adresini bize söylerken, doktorların, dayımın göbeği ile kuyruk sokuma arasındaki hastalığının yerini bulamamaları benim tıbba olan güvensizliğimi doğruluyordu.

Dayım:

— Sanki içimde bir sürü kedi köpek var, diyordu. Kedilerle köpekleri bir çuvala doldursanız, çuvalın ağzını da kapasanız, hayvanlar nasıl birbirlerini tırmalar, ısırırlarsa, benim içimi de öyle tırmalıyorlar.

Hiç şüphesiz dayımın içinde ne kedi, ne de köpek vardı. Dayım, göbeğinde «Servet-i Fünun» mecmuasına okuyucu mektupları yazdığından, içimde kedi köpek var diye, edebî teşbih yapıyordu. Keşki dayımın içinde kedi köpek olsa. O zaman serseri köpekleri, sokak kedilerini öldürmek için belediyenin yaptığı gibi, amcamın içindeki kedi köpeklere zehirli et parçaları atar, zavallıyı bu dertten kurtarırdık.

Bir takım hastalar vardır ki, ağrıyan yerlerini bilmezler. O zaman hastalığın adresini bulmak işi de doktorlara düşer. Oysa dayım, hastalığının yerini de biliyor:

— İşte burası!... diye, göbeği ile kuyruk sokumu arasındaki iki karışlık yeri gösteriyordu.

Dayım, doktorlara bu kadar da kolaylık gösterdiği halde onlar yine ne hastalığın yerini bulabiliyorlar, ne adını biliyorlardı.

Dayım, gitmedik doktor bırakmadı. Hastalığına o kadar para harcadı ki, biz onun zenginliğini ancak böyle anladık.

Birisi daha tıpkı dayımın hastalığına uğramış. Bir profesör doktor onu bu hastalıktan kurtarmış. Dayımı hemen bu profesör doktora götürdük. Profesör doktor muayeneden sonra:

— Ülser, dedi.

Bir sevindik, bir sevindik. Bir insanın ülser olması, ne olduğunu bilmemesinden daha iyidir. Ben, okuldaki biyoloji bilgime dayanarak:

— Dayımın hastalığı göbeği ile kuyruk sokumu arasında. Ülser midede olur. Göbekle kuy ruk sokumu arasına bir hat çekerseniz, mide bu hattın yukarısında kalır... diye bilgiçlik etmişse de, doktor:

— Hakkınız var, fakat dayınızın midesi sarkmış, bu hattı üç santim geçmiş, dedi.

Profesör doktor, hemen ameliyat gerektiğini söyledi. Dayım, ağrıdan sızıdan kurtulmak için ameliyat oldu. Bu ameliyat hastalığın artmasından başka bir işe yaramadı. Doğru mu, yalan mı bilmem, bize ameliyat sırasında operatörün yanında bulunan hemşirenin söylediğine göre, karnı yarıldıktan sonra dayımın midesinde ülser bulunmamış. Hattâ doktor o kadar şaşırmış ta:

— Ben şimdiye kadar binlerce mide yardım, ama hayatımda böyle taş gibi sağlam mide görmedim, demiş.

Böyleyken, bu kadar eziyetimiz boşa gitmesin, hiç olmazsa aldığımız ameliyat parasını hak edelim diyerek, dayımın midesinin yarısını kesip atmışlar. Asistan doktor:

— Ülser yok, sapasağlam mideyi neden kesiyoruz? diye profesöre itiraz etmiş. Profesör de:

— Mide netâmeli bir uzuvdur. Her ne kadar şimdi ülser yoksa da, ilerde ülser olabilir. Midenin yarısını kesip atmakla ilerdeki ülser tehlikesini yarı yarıya azaltmış oluyoruz, diyerek asistana yeni bir tıp dersi vermiş.

Dayım yarım mideli olarak ameliyattan kalktı. Ama hastalığı iki defa arttı. Bunun üzerine çok sıkı bir dahiliyeciyi sâlık verdiler.

— Öyle bir doktor ki, dediler, eğer bir ölü, öleli yirmi dört saati geçmemişse, ölüyü bile diriltir.

Gerçekten dedikleri kadar varmış. Dahiliyeci, dayımı muayene eder etmez, hastalığın böbreklerde olduğunu bir bakışta anladı.

— Böbrek ameliyatı lâzım, dedi.

Amcamın karnını ikinci defa yardılar. Doktor hayretle böbreklerin sapasağlam olduğunu görmüş. O kadar sağlam ki, böyle iki sağlam böbrek bir tek adama çok gelir diye, bir tanesini kesip almaya karar vermişler. Her ne kadar ameliyatı yapanlardan bir genç doktor:

— Şu sapa sağlam böbreği nasıl kıyıp ta keseceksiniz, maaşallah Grinviç saati gibi tıkır tıkır işliyor, demişse de, dahiliyeci:

— Eğer böbreğini kesip çıkarmazsak, bu adam kendisini ameliyat ettiğimize inanmaz. Havadan paramı aldılar, der. İlerde her hangi bir anlaşmazlığa meydan vermemek için, bak kestiğimiz böbrek işte bu diye kendisine gösteririz. Elimizde bir delil bulunsun... Diyerek dayımın böbreklerinden birini kesip çıkarmış.

Dayım bu ameliyattan tek böbrekle canını kurtarmış ve ameliyat sırasında kendisini öldürmedikleri için de ayrıca para verdikten başka, gazetelere, ameliyatı yapan doktorlardan o hastanenin kapıcısına kadar hepsine teşekkürlerini bildiren, ilânlar vermişti. Ne bu ameliyat, ne de teşekkür mektupları işe yaradı. Dayımın ağrıları büsbütün arttı. Bir tanıdığımız,

— Ben on altı defa ameliyat oldum, bütün iç uzuvlarımı söktüler, yeniden taktılar. Hiç bir işe yaramadı. En sonunda falan doktor beni tedavi etti, dedi.

Hemen dayımı falan doktora götürdük. Dayım başından geçen tıbbî macerayı anlatınca doktor güldü. Dayıma:

— Sizi yanlış yerinizden ameliyat etmişler. Sizde bağırsak düğümlenmesi var, dedi.

Buna benim de aklım yattı. Dayım o kadar cimridir ki, bağırsakları da gelirin giderden fazla olmaması, sarfiyatı önlemek için düğümlenmiş, hattâ kördüğüm olmuş olabilir.

Dayımın üçüncü defa karnı yarıldı. Doktor, dayımın bağırsaklarını görünce şaşırmış, elinden neşteri, bıçağı atıp:

— Bu ne biçim bağırsak, ben hayatımda bu kadar uzun bağırsak görmedim! diye bağırmış.

Dayımın bağırsakları sekiz on kişiye yetecek uzunluktaymış. Ben oldum olasıya tabiattaki bu müsavatsızlığa içerlerim. İnsanların boyları da böyledir. Kimisinin hakkı yenmiş, boyu kısa kalmış, onlardan artakalanlar da başka birine boy verilmiş, uzamış ta uzamıştır. Kimbilir kaç insanın bağırsağının kısa kalması bahasına dayımın bağırsakları bu kadar uzamış.

Doktor, her ne kadar dayımın bağırsaklarında bir düğümlenme görmemişse de, hazır açmışken bağırsakların fazlalığını alayım diye dayımın bağırsaklarına estetik ameliyatı yapmış.

Her ne kadar dayımın bağırsakları, normal insanın bağırsak uzunluğuna geldiyse de hastalığı da büsbütün arttı.

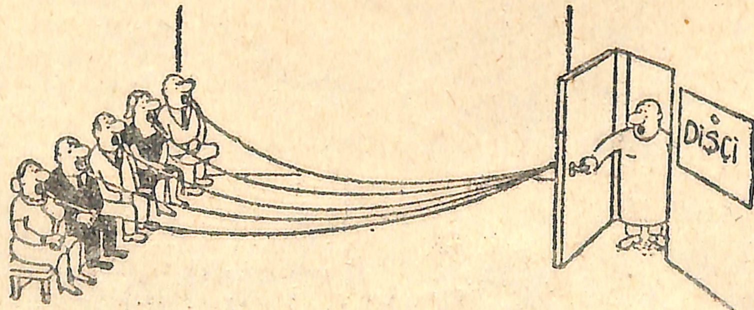
Ankarada bir doktor sâlık verdiler. Dayıma:

— Eğer o da tedâvi edemezse, hiç boşuna uğraşma, artık tedâvi olamazsın, demektir. Ondan sonra kaldır kendini denize at! dediler.

Ankaradaki doktor, dayımın başından geçen tıbbi macerayı dinledikten sonra güldü, hastalığını da şıp diye buldu:

— Kör barsak iltihabı...

Dayımın karnını bir daha yardılar. Ve zavallının kör bağırsağının, iltihaplanma şöyle dursun, sâf bir genç kız kalbi kadar temiz olduğunu gördüler. Ama bir kere karın açılmışken, eli boş dönmek doktorluk mesleğine karşı saygısızlık olaca-

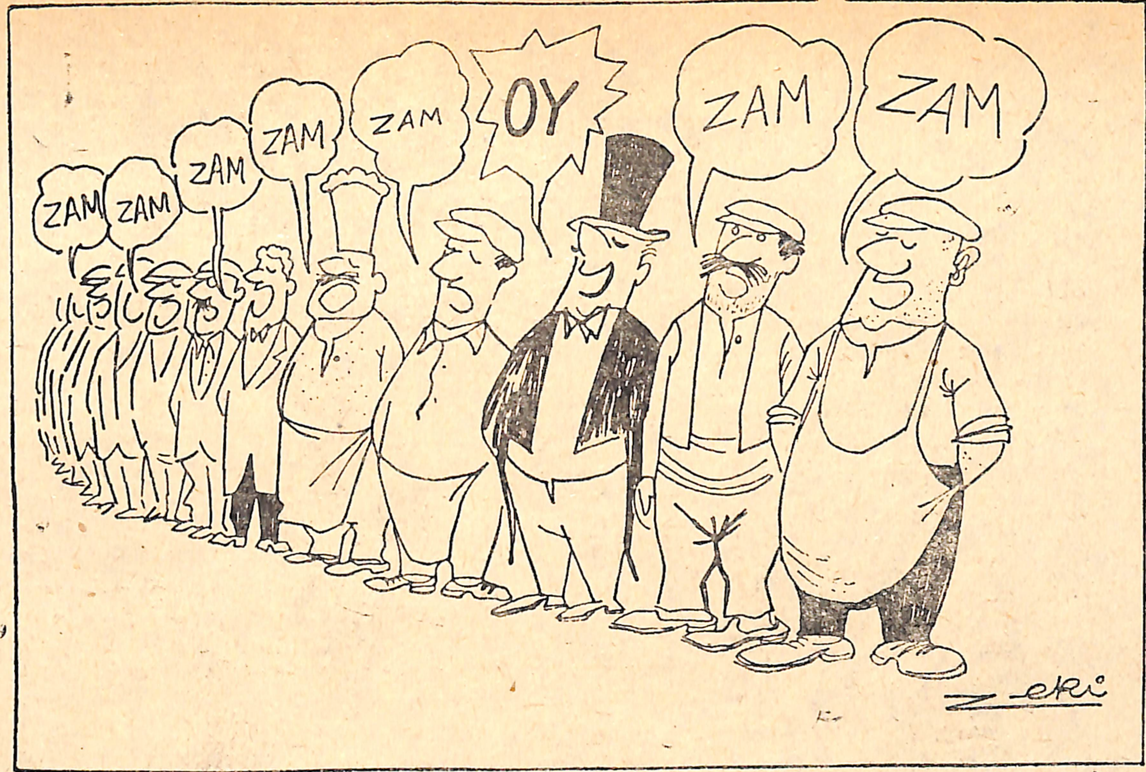
Toptan tedavi!..
Dişçi — Bir, iki, üç... Çekiyorum!..

ğından dayımın kör bağırsağını söküp çıkardılar.

Zavallı dayımı hastalıktan sanki bu tertemiz kör bağırsak koruyormuş gibi, kör bağırsağı çıkar çıkmaz dayımın hastalığı besbeter arttı.

Dayım ondan sonra, kim, nerede bir doktor sâlık verdiyse oraya koştu. Her tedavi, her ameliyat, dayımın hastalığını ağırlaştırmaktan başka hiç bir işe yaramadı. Ben, dayımın nasıl olup ta o kısa ömründe doktorlara yetiştirecek kadar para biriktirebilmiş olmasına hâlâ şaşarım. Hava yerine rüşvet alsa, ekmek yerine rüşvet yese, bir insan yine bu kadar para biriktiremez.

Dayımın içinde kesilip biçilmedik yer kalmadı. Bir defa çift olan bütün iç uzuvları teke indiği gibi, uzuvları kısaltıldı, fazlaları alındı, kör bağırsak gibi işe yaramayanları da çıkarıldı. Öyle ki, ameliyatlardan önce altmış kilo gelen dayım, içerisi boşaltıla, çift uzuvları teke indirile indirile otuz kiloya düştü.

«Bir yabancı!»

Dayım artık iyi olmaktan bütün ümidini kestiği sırada yeni bir doktor sâlık verdiler. Çıkmayan canda ümit vardır demezler mi? Dayım da son ümitle bu doktora gitti. Doktor dayımın tıbbî macerasını dinledikten sonra acı acı gülerek:

— Sizin içinize yazık olmuş, hastalık bademciklerinizde, dedi.

Ben doktora:

— Haddim olmayarak bir ma ruzatım var, dedim, dayımın hastalığı böbreğiyle kuyruk sokumu arasında bizce meçhul bir noktadadır Bademciklerin bu bölgeye nasıl tesir edebileceğini anlıyamıyorum.

Doktor:

— Onu ben de pek anlıyamıyorum, dedi. Yalnız bâdemcikler esasen bir işe yaramaz, fazlalıktır. Onları almakta hiç bir mahzur yoktur. Esasen dayınızın içinde bademcikten de başka alınacak bir şey kalmamış. Her halde sakatlık olsa olsa bâdemciklerdedir. Bir kere onları da alalım. Yine iyi olmazsa o zaman düşünürüz.

Dayımın bâdemciklerini söktüler. Bu da bir işe yaramadı. Artık dayımın vücudü dikiş yerlerinden balık ağına dönmüştü. Doktorlar yeni bir ameliyat için bıçak bile kullanmıyorlar, dikişleri sökünce, dayımın içi, karnıyarık gibi yarılıveriyordu. Bu dikişler bir işe yaramıyordu, dayım ağrıların zoruyla eskisi gibi bağırıp çağırıyordu. Çünkü biraz zorlansa dikişler patlıyordu. Artık dayım:

— Hey ulu Tanrım, şu insanın vücudünü, üst delikten alt del ğe kadar neden fermuvarlı yaratmazsın ki, doktor kulların rahatça açıp açıp baksınlar, diye abuk sabuk söylenmeğe başlamıştı.

Dayıma sâlık verilen doktorlardan biri, dayımda artık ameliyat edilecek bir santimlik boş yer bulamayınca:

— Guddeler bozuk, size hormon tedavisi lâzım, hormonlarınızın faaliyeti fazla geliyor, diyerek, affedersiniz, dayımın yumurtalıklarından birini almak lâzım geldiğini söyledi. Doğrusu bu kadar eksik uzuvla, nasıl olup ta dayımın hormon faaliyetinin artmış olduğuna şaştım. Ama doktor:

— Vücutta hormon guddelerinden başka çalışacak uzuv kalmamış, mecburen hormon faaliyeti artmış, dedi.

Dayım:

— Aman şunların ikisini birden al da kurtulayım! diye yalvardıysa da doktor, bunun tıbba ve insaniyete aykırı olduğunu söyleyerek, dayımın yumurtalıklarından yalnız bir tanesini aldı.

Bu da işe yaramadı. Ne olduysa, zavallı dayımın yumurtalığına oldu. Olanlar ona oldu.

Derken efendim, dayımın kendini öldürüp kurtulmaktan başka çıkar yol olmadığına karar verdiği bir sırada, tıpkı dayımın maceraları başından geçen, sonra bir doktorun tedavisiyle hastalıktan kurtulan biri, dayıma kendisini tedavi eden doktorun adresini verdi. Dayımın tıbbi macerasını dinleyen doktor güldü:

— Yazık olmuş, dedi, sizin içinizden çıkan uzuvlarla, sizin gibi bir adam daha yapılabilirdi!

Doktor, dayımın ayaklarını muayene etti.

— Hastalık nasırlardan geliyor, nasırlarınızı keseceğim, dedi.

Doğrusu dayımda da, nasırlarından başka işe yarar kesilecek bir şey kalmamıştı. Ben, hiç olmazsa zavallı dayımın nasırlarını olsun kurtarabilmek ümidiyle:

— Aman doktor, göbekle kuyruk sokumu arasındaki bölgenin nasırla ne ilgisi var? diye bağırdım.

Doktor:

— Vücut bir bütündür, dedi. Meselâ serçe parmağınızda dolama olsa, yalnız dolama olan yer mi acır, yoksa bütün vücudünüz mü ıstırap çeker, baştan aşağı mı hasta olursunuz? dedi.

Dayımın bütün nasırlarını kestiler. Bu nasır kesmenin doktora faydası olduğu muhakkaksa da, dayımın hastalığına hiç bir faydası olmadı.

Dayım, Etibba odasından doktorların listesini getirtip baktı. Bu liste içinde tedavisini görmediği yalnız iki dokor kalmıştı. Önce birine gitti. O, dayımın nasıl hâlâ yaşayabildiğine şaştı.

— Siz insanlıktan çıkmışsınız. Şu tıb ilminin kuvvetine bakın ki, tıbbın sayesinde siz bile yaşıyorsunuz, dedi.

Sonra dayımı bütün meslektaşlarına göstermek için tıp kongresine çağırdı. Dayım:

— Ya hastalığım ne olacak? dedi. Doktor, dayımı bir muayenede hastalığının yerini buldu:

Dayım yalnız saçlarını değil, kaşlarını bile kazıttı.

Listedeki son doktor, hastalığın dişlerdeki apseden ileri geldiğini söyledi. Dayım kurtulurum ümidiyle dişlerini de söktürdükten sonra:

— Aman beni sıkı tutun, ben boşala boşala uçacak gibi oluyorum, dedi.

Bütün dikkatimize rağmen hafif rüzgârlı bir günde, içi boşalan dayımın bir balon gibi bizim evin damına uçtuğunu gördük. Dayım yaşamasına yaşıyordu ama, bir ruh hâline gelmişti. Dayım bir gün bana:

— Son kalan paramı Avrupalı bir doktora vermek istiyorum, dedi.

Dayımla Paris'e gittik. Orada tanıdığımız kimse olmadığı için, kapısının üzerinde doktor levhası gördüğümüz ilk yere girdik. Parisli doktor dayımı dinledi, sonra muayene etti. Başladı gülmeğe. Doktor gülmekten yerlere seriliyordu. Neden sonra kendine gelebilen doktor eline bir cımbız aldı. Dayıma:

— Ağzınızı açın! dedi.

Dayım ağzını açtı. Doktor cımbızı dayımın ağzına soktu. Sonra cımbızı çıkardı. Dayıma:

— Nasılsınız? dedi.

Dayım:

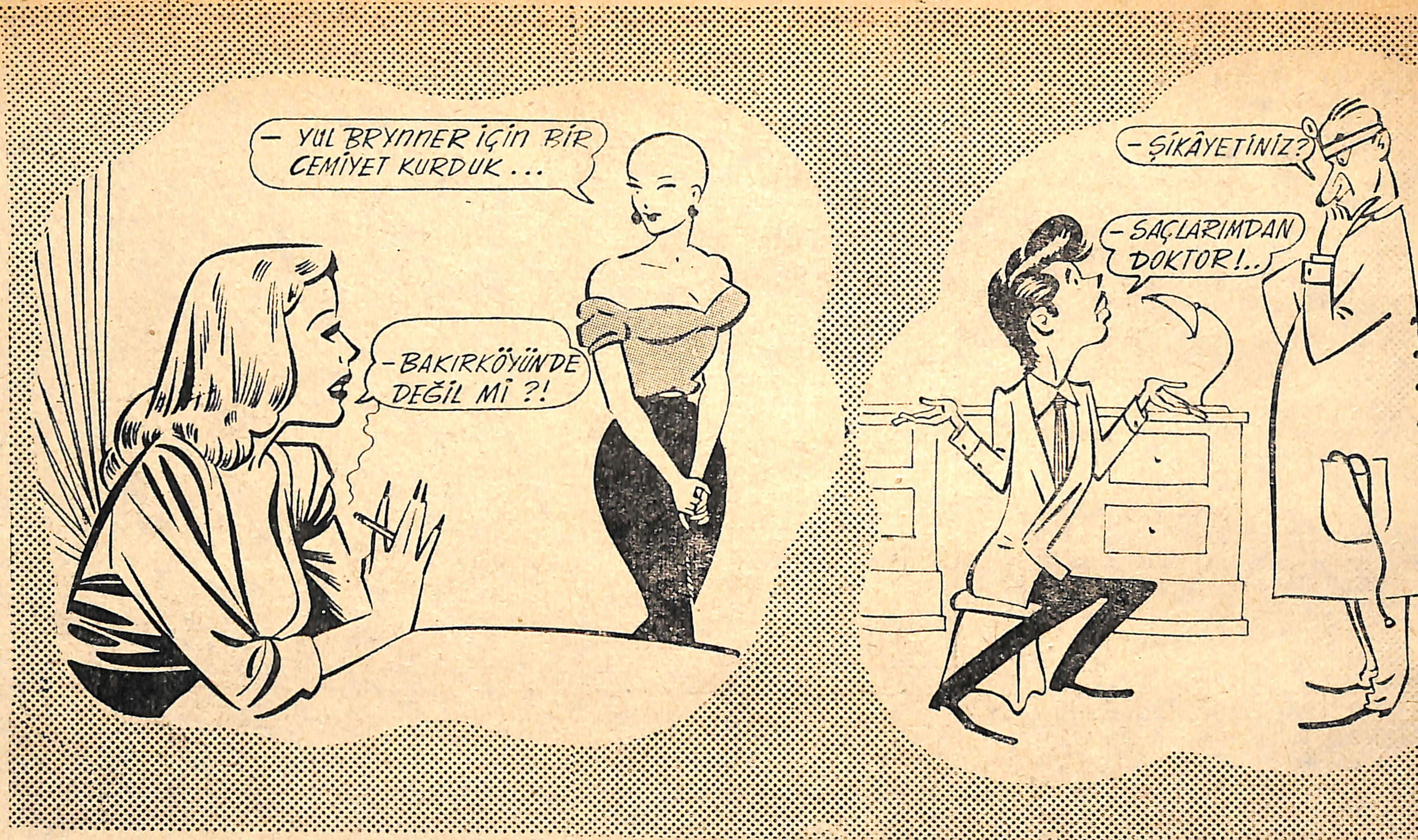
— Çok iyiyim, ağrım, sızım kalmadı, dedi.

Doktor:

— İşte sizin hastalığınız, diye, cımbızın ucundaki beyaz bir kılı gösterdi.

— Bir daha dişinizi yıkarken dikkat edin, dedi, fırçanın kılı boğazınıza saplanmış.

Paristen döndük. Dayımın hiç bir hastalığı kalmamıştı. Ama parası da kalmamıştı. Sapa sağlamken altı ay sonra öldü. Artık parasızlıktan mı öldü, yoksa eski ameliyatlardan yarım kaldığı için mi öldü, bilmiyorum. O kadar ameliyattan sonra daha da yaşıyacak değildi ya...

Yul Brynner modasına uyan gençler, Bakırköyü

Sarhoş martılar

İki martı bir deniz kıyısında yarı yarıya boşalmış bir bira şişesi buldular ve içindeki birayı içip bitirdiler.. İyice sarhoş olmuşlardı. Birinci martı öbürüne dönüp:

— Arkadaşım, dedi. Fena halde sarhoş olduk, bu vaziyette eve gitmek doğru olmıyacak; istersen etrafta biraz uçalım da...

Diğeri atıldı:

— Haklısın, haklısın. Zaten yürüyecek halde değilim.

Gaf

Rezan Yalman, Toma'da, yeni tanıdıkları bir hanıma sordu:

— Beni ne kadar tahmin edersiniz?

Hanım kız, mahçup mahçup gülümsedi:

— Rica ederim, dedi, sizinki size yeter, bir de ben tahmin etmiyeyim!

Döver elbet!

Yalçın, mektebe yüzü gözü sarılı geldi. Arkadaşları sordular:

— Hayır ola?

— Sormayın... Bizimkiyle dansettim diye babamdan mükellef bir dayak yedim. Dün babam evde değildi. Selma gelmişti. Radyoda Rock'n Roll çalıyordu. Biz de adamakıllı dansediyorduk. Tam o sırada babam içeri girdi...

— Yahu, dansediyor diye insanı babası döver mi?

— Döver elbet birader... Babam küp gibi sağır. Müziği duymuyordu ki!

Nezaket

Yaşlıca bir adamdı ama, hâlâ gözü çöplükteydi. Bir türlü kadınlardan kendini alamazdı. Netekim, yine bir sevgili edinmişti. Üstelik, kendisinden çok genç bir sevgili...

Bir gün, Kulis'te, sevgilisine sordu:

— Doğru söyle şekerim... Bana kaç yaş verirsin?

— Kırk! dedi kadın.

— O kadarcık mı? Hiç de cömert değilsin...

O zaman kadın, tatlı tatlı güldü:

— Belki değilim ama, dedi, herhalde nezaketliyim!

İnci

Yeni hizmetçi, ziyafette çok iyi çalışmıştı. Misafirlerden biri ev sahibini tebrik etti:

— Hizmetçi değil, sahici bir inci...

Ev sahibi soğuk soğuk güldü:

— Yazık ki, bir ay evvel onu siz kapı dışarı etmişsiniz!

Sebebi bu...

Eşref Şefik Elif Naci ile Beyoğlundan geçerken birdenbire çıtı pıtı bir genç kız karşılarına çıktı. Eşref'e:

— Affedersiniz, dedi, Aynalı Pasaj'a nerden gidilir?

— Dosdoğru yürüyün, sağda ilk sokağa sapın.. dedi Eşref Şefik.

Kız yürüdü. Onlar da peşinden. Biraz sonra kız sola sapınca Eşref, Elif Nacinin kolunu dürttü:

— Gördün mü? İşte ben bunca yıl bunun için evlenmedim!

Karar vermek meselesi!

Teksaslı bir çiftlik sahibi yeni bir adam tutmuştu.. İlk çalışmağa başladığı gün, ona dağ gibi bir odun yığını gösterip:

— Bugün, dedi bunları kes...

Bir iki saat sonra kontrole gittiği zaman bütün odunların kesilmiş olduğunu görerek hayretler içinde kaldı.

Ertesi gün odunları muntazam bir şekilde yığmasını emretti.. İki saat içinde bütün odunlar istif edilmişti. Adam bir harika idi.

Üçüncü gün çiftçi bir değişiklik olsun diye adama hafif bir iş vermeği düşündü ve onu ambara götürüp orada yığılı patatesleri göstererek:

— Bunların dedi, iyilerini ayır, bozuklarını at, şüpheli olanları ise şu köşeye yığ:

Bir kaç saat sonra bermûtat kontrola geldiği zaman adamı baygın bir halde yerde yatıyor buldu, patateslerin bir tanesi bile ayrılmamıştı. Adamı ayılttığı zaman aldığı cevap şu oldu:

— Karar vermek... Bu beni mahvediyor..

(Amerikan)

Sevgiliye şaka!

Bir senedenberi Japonyada idi ve New-York'taki sevgilisine körü körüne sadıktı; bütün arkadaşları geyşalarla keyfederken o oturur ve Mary'yi düşünürdü. Derken, Mary'den bir mektup aldı: Kız bu mektupta evleneceğini ve onda olan resmini göndermesini istiyordu.

Bizimki bu büyük darbe altında kederinden ölecek bir hale gelmişti ki.. Birlikteki arkadaşları Mary'ye tatlı bir şaka yapmak istediler.. Üstlerinde ne kadar kız resmi varsa toplayıp büyük bir paket yaptılar... Şöyle bir mektupla beraber New-York'lu dilbere gönderdiler:

«Lütfen bu resimler arasından kendinizinkini alın ve geri kalanları bana yollayın. Zira çok müteessirim ama; hangisinin size ait olduğunu unuttum».

(Amerikan)

Ya steno bilseydi!

Patron, yeni sekreterini kucağından yere indirdi ve:

— Maazallah, dedi, bir de steno bilseydiniz, size büroda ne iş verirdim?

(Fransız)

KOCAM

İnsanlar önce para kazanmak için sıhhatlerini, sonra sıhhatlerini kazanmak için paralarını sarfederler.

★

Etiket; Evet isterim demek istediğiniz halde hayır teşekkür ederim demektir.

r «Dazlaklar Cemiyeti» kurdular — Gazeteler —

İstediğini bilmiyor!

Mercelle, Champs - Elysés'den inerlerken arkadaşıyla dertleşiyordu:

— Sorma Chantal, dedi, hani geçen gün yanımda gördüğün zengin var ya? Katiyen ne istediğini bilmiyen bir budala...

— Yok canım? diye şaştı Chantal. Nerden anladın bunu?

— Çünkü, dedi Marcelle, bir gün beni sevdiğini söylüyordu, ertesi gün gel evlenelim dedi...

(Fransız)

Matematik

Öğretmen sınıfa:

— Çıkartma çok kolaydır, dedi. Sonra arkadakilerden birine hitap ederek:

— Elmer ellerini kaldır bakayım kaç parmağın var? On değil mi? Şimdi eğer dört parmağın eksik olsa ne olacaktı?

Elmel ellerine baktı, sonra gülerek cevap verdi:

— Bir daha piyano dersi almıyacaktım.

(Alman)

Avukat!

Müdahil avukat (Şahide):

— Lütfen davalının söylediği sözleri tekrarlar mısınız?

Şahit:

— Onlar, bir centilmenin işi tebileceği şeyler değildi, tekrarlıyamam, dedi.

Avukat, hemen çaresini bul du:

— Öyleyse hâkimin kulağına fısıldayın.

(İngiliz)

Valinin kızı

Yeni seçilen valinin kızı bu durumdan çok memnundu ve rastladığı herkese valinin kızı olduğunu söyleyip duruyordu. Annesi birgün onu yanına çekip:

— Kızım dedi, böyle herkese valinin kızı olduğunu söyleme, ismini söyle yeter.

Bir gün, küçük kız parkta oynarken yanına bir adam yaklaşıp sordu:

— Siz valinin kızı mısınız?

Çocuk safiyetle cevap verdi:

— Ben öyle sanıyordum ama annem değilsin diyor.

(Amerikan)

●

...N LAFLAR

Öpüldüğü zaman şaşırmış görünmek kızlara bir hayli pratiğe mal olur.

★

Ciddiyet, öyle bir metadır ki alkol içinde uzun zaman muhafaza edilemez.

Suçun büyüğü

Hapishaneye yeni bir mahkûm girdi. Ötekiler usulen kendilerini takdim ettiler:

— Haso, karşılıksız çek sürmekten onbeş yıl...

— Memo, silâhla tehditten beş yıl...

— İbo, soygunculuktan sekiz sene....

Yeni gelen de kendini tanıttı:

— İso, treni kaçırmaktan on beş yıl...

Mahkûmlar şaşırdı:

— Tren kaçırmaktan insan deliğe girer mi? dediler.

— Girer ya, dedi yeni gelen. Kaçırmasaydım çoktan hududu geçecektim!

※

Fiyat

Bir hususi toplantı için Şükran Özer'i davet ediyorlardı.

— Üç şarkı için nekadar istersiniz? diye sordular.

— Üç bin! dedi.

— Kabul. Ama tabii artist olarak geldiğinize göre davetliler arasında belki kalmak istemezsiniz...

O zaman Şükran Özer güldü:

— Kalmazsam bin daha isterim!

※

Ciddî - Sahi...

Hayli zamandanberi görüşmemişlerdi. Divan'da rastlaştılar. Rasim Cenani, genç kadına sordu:

— Görüşmeyeli evlenmişsin ha?

— Evet, evlendim.

— Ciddî mi?

— Değil ama sahi!

İş adamı!

Karısı, içeri girdiği zaman patron, kâtibesini dizinde oturtuyordu. Bu nazik vaziyeti kurtarmak için adamın aklına dahiyane bir fikir geldi ve hiç vaziyetini bozmadan kâtibesine dönerek:

— Yazınız, dedi: Yaldız Mobilya Pazarı:

Beyler, size verilen siparişleri daima böyle mi karşılarsınız? Daha ne kadar zaman yazıhanemi bir tek iskemle ile idare edebileceğimi sanıyorsunuz?

※

Hani ya?

Küçük Hüseyin annesiyle geziyordu. Resim ve heykel müzesinde, 17. Yüzyıldan kalma bir İstanbul manzarasının önünde durdular. Hüseyin:

— Bak anne, dedi, İstanbul'un resmine bak...

Annesi baktı ve:

— Yalancı! diye onu azarladı. İstanbulmuş! Haniya Galata köprüsü?

※

İtaatli koca

Motosikletli polis, yıldırım hızıyle giden arabayı Londra asfaltında durdurduktan sonra, direksiyondaki baya çıkıştı:

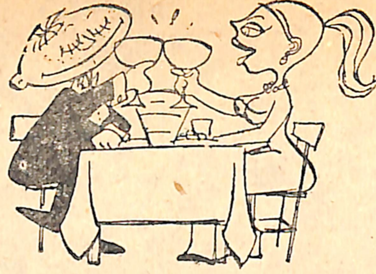
— Siz deli misiniz kuzum? Hem 100 le gidiyorsunuz, hem de zikzak yapıyordunuz!

Öteki sükûnetle kendini müdafaa etti:

— Ne yapayım? Karımı hıçkırık tuttu da, korkutacaktım!

GASKONYALILAR'DA

SIKINTILARIN arasında toza, veya havasına göre çamura batarak gidiyorsunuz. Bugünün şartları içinde toza, yahut çamura batmadan adım atmak, ilerlemek veya yükselmek kaabil olmadığına göre, bunu bir dereceye kadar tabii görebiliriz. Sonra, avuç içi kadar meydanlığı zikzaklarla döne döne geçiyorsunuz. Yamrı yumru bir sokağa giriyorsunuz. Derken bir dirsekte, ummadığınız bir aralığa sıkışıyorsunuz (hep öyle olur zaten). Bir de bakıyorsunuz ki, birtakım alçacık tonozların atlındasınız.

İşte meşhur Gaskonyalılar burasıymış. Vaktiyle Bizans devrinde burası bir, affedersiniz, şeymiş. Bugün de meyhane... Meyhane ama, Paris'in İtalyan lokantaları gibi tepenizden balık ağları, mısır koçanları sallanır. Şöminesi (yalancıktan) var; her yeri aşı boyasiyle tozpembe... Yani tam da zamaneye uygun!

Öyle, zaten Gaskonyalılar'ın her yanı zamaneye uygun. Demokrasi, ne hikmetse bilhassa böyle yerlerde kendini belli ediyor; ummadığınız bir önemli kimseyle, meselâ bir bucak başkaniyle masa komşusu olabiliyorsunuz.

Bendeniz oraya adımımı atabilmek için iki yerden tavsiye mektubu, bir gazeteden de telefonla randevu isteği temin ettim. Çünkü Gaskonyalıların basınla aralarından su sızmıyor. Vakit gece yarısına geliyordu. Ne de olsa işimizi gördükten sonra gidebilmiştik. Halbuki elâlem orada iş bitirmeğe geliyor.

Masalara şöyle bir göz attım: Hırdavat kralı Orhan Hırpani baş köşede... Etrafı tamamen güzellerle çevrili. Mesleği hurdacılık ama, kadınların körpelerini seçmesini biliyor kâfir. Onun yanındaki uzun masada, sanki önemli politika meselelerini halledeceklermiş gibi, asıl konudan başka her şeyden, hep bir ağızdan, bağıra çağıra bahseden bir muazzam kalabalık var. Meğer bunlar, bir düğün davetindeymişler. Nikâh dairesinden çıkar çıkmaz, otomobillere atladıkları gibi buraya düşmüşler. Düşmüşler denmez ya buna, «yükselmişler». Damat gerdeğe mi girecek, gelin sabırsızlanıyor mu, düşünen bile yok. (Siz belki de bu sözlerime içinizden gülersiniz ama, ben duymamazlıktan geliyorum).

Biz de üç arkadaş bir köşeye sıkıştık. Lâkin Vangel, yani ortanca Gaskonyalı, azıcık istim üstündeydi. Hemen tepemize dikildi. Şiir söylemeğe başladı:

Sen de mi
Brütüs'ün gözdesi
Sen de mi bizimlesin?
Kalbin sızlar görsen
Halini insanların
Asfalta hasret
Toza kanmış
Tıpkı eski Roma
Yeni Sodom beldesi
Tonozlar içinde gizli
Loş ışıklar altında pırıl pırıl
TOMA.

Vangel'in kendi yazdığı bu şiir, şüphesiz birçok yeni şiirden güzel olduğu için, çılgınca alkışlandı. Ama bizim de hüviyetimiz meydana çıktı. Derken, önemli zatlardan biri bizi masasına çağırdı. «Yok, haddimiz değil» filân diyecek olduk. «Ne demek?» diye kükrediler, «burası meyhane. Teklif mi olurmuş? Başımız üstünde yeriniz var.»

Bizse, kaidemizi iliştirecek bir yere çoktan râzıydık. Nihayet o muazzam kalabalığın arasına sıkıştık. Daha doğrusu sıkıştırıldık. Yahut bana öyle geldi. Hayır, dikkat ettim. Her ne kadar üstüme alınmasam da, yanımda oturan dolgun ve olgun, sarı saçlı, alev dudaklı, gözleri kaymış sosyete, beni iyiden iyiye sıkıştırıyor.

— Süheylâ'yı gördünüz mü hamfendiciğim? diye sordum.

— Süheylâ diye kimse kaldı mı? Şimdi herkes ya İnci, ya Yıldız, ya da Nermin...

— Hayır, son brokarlı tuvaletini soracaktım da, beğendiniz mi diye...

Güzel kadın, sarhoşluğun müsaade ettiği kadar dik dik yüzüme baktı:

— Siz hangi asırda yaşıyorsunuz kuzum? dedi. Son tuvaletlerde brokar şöyle dursun, kumaş bile yok... Strip-tease modelini görmediniz mi geçen defilede?

— Affedersiniz, seyyahatteydim de...

— Neler getirdiniz? İngiltere'de miydiniz, yoksa Amerika'da mı?

— Bendeniz iç turizm yapıyorum hamfendiciğim...

O dakikadan itibaren sağ tarafımdan kurtuldum. Hamfendi bir daha bana sürünmek tenezzülünde bulunmadılar. Ben de sol tarafımla meşgul olmağı kararlaştırdım. Solumda, körpe bir kız, ya on beş, ya on altı yaşında, oturuyordu:

— Kolejli misiniz? diye sordum.

— Ne koleji? dedi. Ben hayatı içinden okuyorum efendim...

Anlamıştım. Vangel ışıkları kızartıp gitarla serenada başlarken yavaşça saçlarını kokladım. Cesaretim ida fazlasına müsait değildi. Ne olur ne olmaz, serde acemilik var... Derken herkes koro halinde başladı:

— Saan...taaa... lûû...çiiii... yaaaaaa...

Santalûçiya'dan sonra gelsin çiftetelli. Alaturka bir strip-tease...

— Toma... Sen Gaskonyalı mısın?

— Evet pasam...

— Cyrano'yu bilir misin?

— Yeni açıldı pasam...

— Hayır ulan... O değil... Rostand'ın Cyrano'sunu...

— Rosto da bilirim pasam...

— Allah cezanı versin Toma..

— Versin pasam...

— Hesap Toma...

— Buyrun pasam...

— Yahu, sen Allahın sana verdiği cezayı bize çektiriyorsun be!...

— Evet pasam...

— Mademki Gaskonyalısın, Cyrano'nun burnunu da bilmelisin...

— Bilmem ama, öğrenirim pasam. Yarun aksam dinler misiniz?

— Tabii... Ayır yirmi kişilik bir masa...

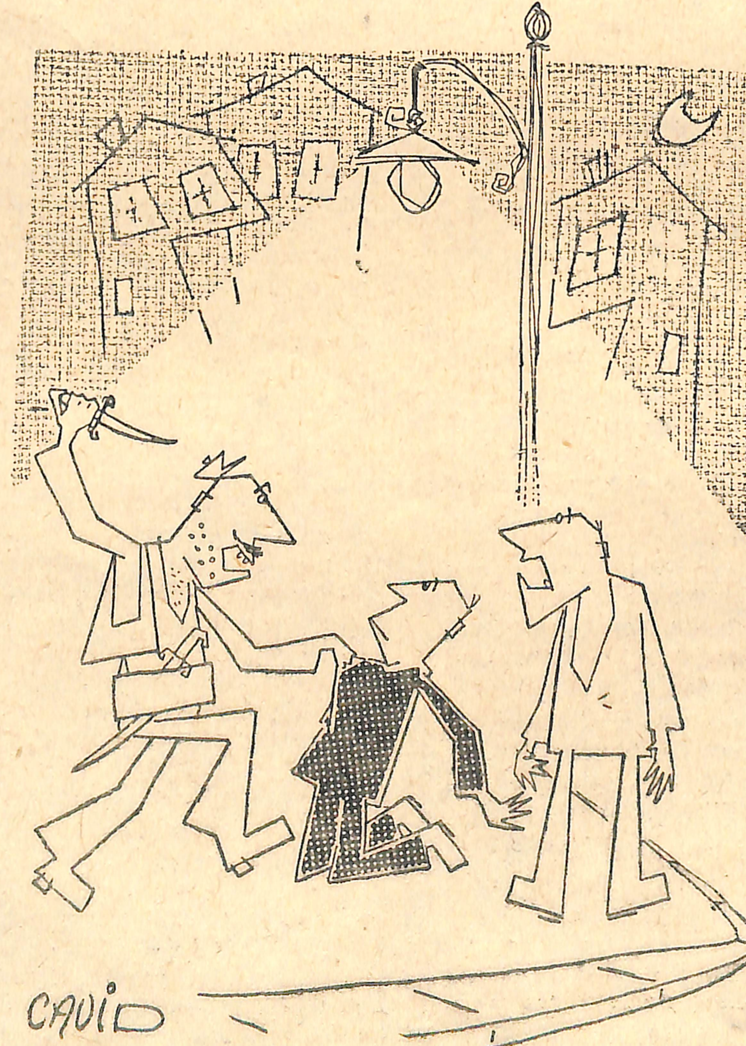
— Başüstüne pasam...

Ve Gaskonyalılar'dan fırlayan evvelâ karşıki duvara, sonra çamurlu hendeğe, daha sonra tozlu meydana...

İşte, dedikodusu dillere destan, bütün İstanbul sosyetesinin yer bulmak için önce birbirini yediği, yer bulduktan sonra da hayli kazık yediği meşhur meyhanenin panoraması! Ama değer... Şaka değil, bütün gazetelerin dedikodu sütunları oradan doluyor!

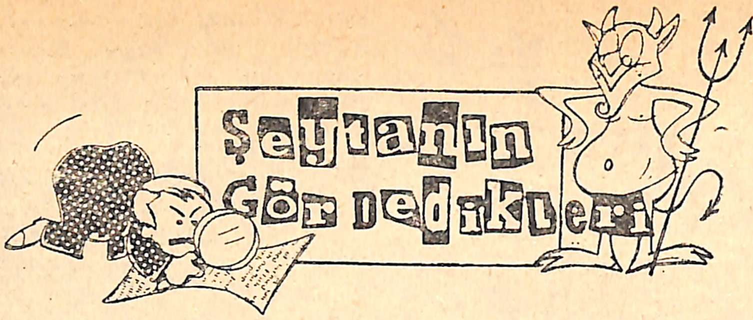
— Görünmiyen adam —

Eli bıçaklı bir sarhoş, iki kişinin yolunu keserek zorla şarkı söyletti!..
— Gazeteler —

— Lan... Sen de söyle...
— O.. dilsiz âbi.... dilsiz!..

Yeni bozuk paralar çıktı. (Gazeteler)

★ ÇETİN ALTAN ★

Kayıtsız, şartsız!

ABDÜLHAMİD'in cülûs gün lerinden kalma bir gelenekle her millî bayramda bütün gazetelerin birinci sayfaları yeşilli kırmızılı çerçeveler içinde atlı kılıçlı resimlere bürünür.

Son 23 Nisanda gene böyle rengârenk çıkan bir gazetenin manşeti gözüme ilişti:

«Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir.»

Ah büyük Atatürk... Keşke milletin hâkimiyeti bu kadar kayıtsız olmasaydı; hiç değilse kaybolur gibi olduğu zamanlarda, kaydını kuydunu bulur icap edenlere gösterebilirdik.

※

Dil ucuyla

1955den sonra kurulan bazı muhalif partilerin mensupları için şöyle diyorlar:

— Onlar da iktidarın tadını bir kere tattılar, ne söylerlerse söylesinler artık sam mi olamazlar... Dertleri günleri kaynağın başına geçmektir.

Biz bu kanaatte değiliz. Tatmak gene bir lokma koparıp ağıza atmak ve lezzetini yudumlıya yudumlıya çiğnemektir. Oysa ki bu son devre muhaliflerinin hiç biri böyle bir lokma ya asla tenezzül etmemiştir. Hepsini bundan tenzih ederiz. Hani olsa olsa öyle tatmak falan değil, kendileri de içindeyken hulûsu kalp ile dillerinin ucunu çıkarıp iktidarı azıcık yalamışlardır!

※

Uşak!

GAZETECİLER Sendikasından bir mektup aldık. Dünya gazetesinin sahibi ünlü edip ve fikir adamımız Falih Rıfkı Bey, iktidara karşı politik iş tutumları yüzünden yazı işleri müdürünü harcamış. Bunun üzerine Sendika bu hareketi protesto eden bir tebliğ yayınlamış. Sendikanın da başkanı sevgili dostumuz Cemal Refik,

Vay sen misin bu tebliğin altına imza koyan! Şıpınişi Cemal Refik'in Dünya gazetesine Şehir Uşağı imzasile yazdığı sohbetlere son vermişler!...

Bilmeyiz bütün bu hareketleri nasıl tefsir etmeli... Bize kalırsa en kahraman görünen insansever fikir adamlarımız dahi bir müessesenin başına geçince, şahsiyet sahibi çelebiden bir şehir uşağı değil, gal ba sadece kapı uşağı arıyorlar.

※

Fark!

Hitler'in diktatörlüğü zamanında Almanya'da meşhur olmuş bir fıkra vardı:

Büyük adamlar neden pulların üzerine resimlerini koydurur lar?

Cevap:

— Arkalarını yalatmak için!

İşte diktatörlük ile demokrasi arasındaki fark!... Bizde buna hacet yoktur, meselâ...

— Oooh, nihayet bizim yedek parça işi de halledildi!..

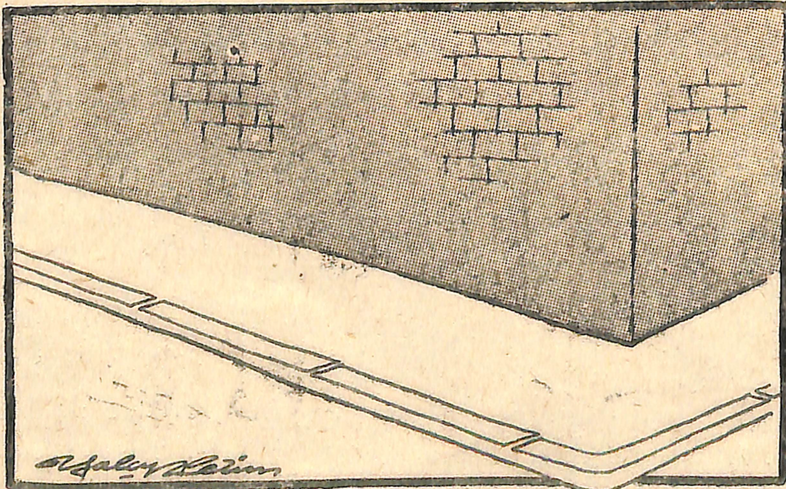
Damat Bey

İNGİLTERE'DE Noel Baker diye bir işçi mebusu var... Bu mebusun bütün derdi Kıbrıs'ın Yunanistan'a verilmesi... Bir eliyle Makarios'un sakalını okşarken, bir elini de bütün genişliğiyle Rumlara uzatıp EOKA lehinde beyanlarda bulunuyor.

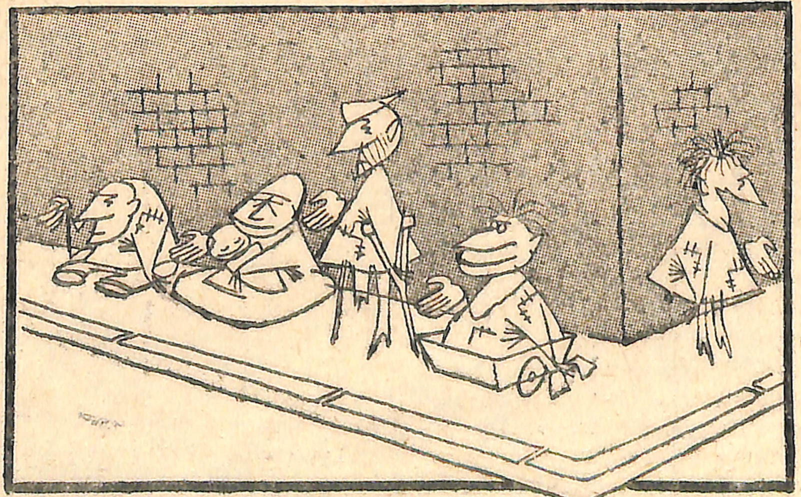
Bu bir grekofil midir, yoksa bir gizli ajan mı? Ne o, ne bu... sadece bir Rum ailesinin damadı; Atinalı, kıvrak bir Rum kızına koca olmuş. Bütün mesele buradan geliyor...

Biz de sıra sıra, kardeşini, dayısını, eniştesini koruyan bazı muhterem zevata çatıp dururuz. Kendilerinden doğrusu özür dileriz artık. Onlar sadece ailelerinin hallerini vakitlerini düzeltmek istemişlerdi...

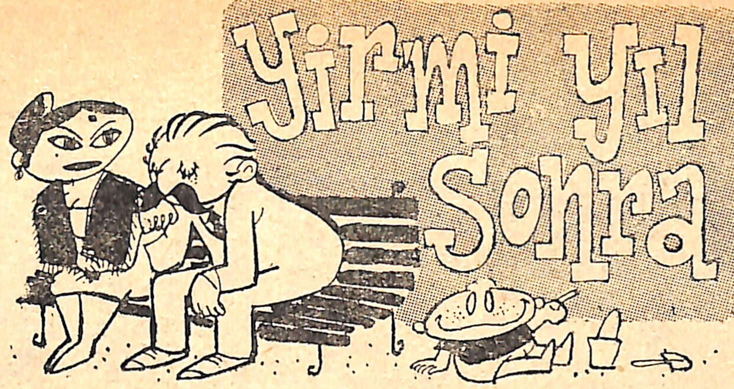
Baksanıza elâlem karı hatırı için haritayı düzeltmeğe kalkıyor!

Piyasada bozuk para yok!..

Yeni bozuk paralar tedavüle çıktı!..

Yirmi yıl Sonra

Yazan : **Giovanni Guareschi**

Çeviren : **Adnan BENK**

GENÇLİK çağımın kadını unutulmaz bir ad taşırdı; türkülerdekine benzer, kısa ve uzun bir ad: Nini Pestalosse.

On sekizindeyken, Nini yirmi ikisindeydi; kelime oyunu yapmıyorum, on sekiz yaş, benim yaşımdı, yirmi ikisine basan da oydu. Yirmi yıl geçti aradan; bugün ben otuz sekizindeyim, Nini de kırk ikisinde.

Proust, Freud, Croce, Montale, Einstein, Sartre, Saba, Hemingway, Kant ve Bontempelli gerçekten güzel şeyler döktürmüşler; fakat, gün geliyor, yüz yılların aşındırmasına en iyi dayanan felsefe, bilim, sanat ve şiirin çukulata niyetlerinde yazılı olduğunu anlıyor insan: «Gönül kimi severse güzel odur.» - «Gülü seven dikenine katlanır.» - «İlk sevgi unutulmaz.». Ne kadar doğru! Yirmi yıl geçti aradan, Nini Pestalosse'yi hâlâ unutamam.

Sık sık, gençlik çağımın Giovanni'sini aramağa çıkarım; bu araştırmalar sırasında, bir gün yolum bir çocuk bahçesine düştü: Bayan Nini oradaydı, yünlü, melemeli çocuklarını otlatıyordu.

Hâl, hatır sordum:

— Sayın bayan, dedim, bir dileğim var, bana benden bahsedin. Bir başkasıymışım gibi bahsedin. Nasıldım?

Nini uygun bir kelime aradı.

— Şey, dedi, bir bakıma budalaydınız...

— Ya öteki bakıma?

— Öteki bakıma da budalaydınız.

İçim sevinçle doldu. O budala, o toy delikanlıya öyle bir yakınlık duydum ki, babası olsam onu ancak bu kadar severdim. Kendimi, kendi öz oğlum sayıyordum.

— Bir kere, buluşmağa gelmedim de, evimin önünde iki gün beklediniz. Dün gibi hatırlarım, kıştı, sizi penceremden gözetliyordum. Sonunda yanınıza geldim, benden özür dilediniz.

Bu hâtıra, Nini Pestalosse'yi canlandırdı, öfkelendirdi:

— Söyleseni'ze bakayım, dedi, o kadar tersledim sizi, köpeğime etmediğimi ettim de, neden gene benden özür dilediniz?

Kollarımı açtım, içli bir sesle:

— Gençlik mucizesi, dedim. Tanrı ömrilik ediyor insanlara mutluluk anlarını sayı ile veriyor.

— Budalalık anlarını deseniz, daha doğru olur.

— İkisi de ayni kapıya çıkar, sayın bayan: Tam mutlulukla budalalık ayni şeydir.»

Nini ayağını sinirli sinirli yere vurdu, ters ters baktı bana.

«Bir bakıma da, öteki bakıma da budala olmanız yetmezmiş gibi, yüzünüz de budalaydı. Tepeden tırnağa budalaydınız: Köpek gibi bakardınız insana.

— Ne cins?

— Budala cinsinden, ömrü boyunca tekme yiyip, sonra da efendisinin mezarı başında ölen cinsinden. Ellerinizde bile bir budalalık vardı.

— Bunu anlamadım.

— Bana dokunurken, değerli bir çiçeğe dokunur gibiydiniz. Beni lâle falan mı sanıyordunuz yoksa?

— Orasını bilmiyorum; bildiğim tek şey var: hep sizi düşünürdüm.

Bayan Pestalosse sert sert söylendi:

«Ne ahmakmışsınız! O arada, başka delikanlılarla gönül eğlendiriyordum ben. Ya uydurduğum saçma bahaneler!. Bunlara inandığınızı da söyliyemezsiniz ya?

— İnanırdım, sayın bayan, inanırdım. Hem de nasıl!

Nini huylandı, çocuklarından birini tokatlayıverdi, fakat öfkeli haykırdı:

— Ne ayıp şey. Peki, böyle martavallara nasıl oldu da inandınız?

— Gençlik mucizesi, dedim. Sonraları, görülen, dokunulan şeylere bile inanmaz oluyor insan.

Damarlı, sert ellerine uzun uzun baktı; kadınların eli, yaşlandıkça erkek eline benzer. Kısık bir sesle:

— Ya ben? dedi, ben nasıldım, hatırlıyor musunuz?

— Dünyanın en güzel kadınıydınız. Hiç de budala değildiniz, bilâkis!

— Öyle demeyin, hayatımda bir kere budalalık ettim, on altı yaşındayken... Ama boşuna bir budalalıkmış: Baksanıza, ne ben hatırlıyorum, ne de başkası.

İçini çekti, gözleri daldı:

— Çok sıskaydınız, diye mırıldandı. Giyinmeyi bilmezdiniz, saçlarınız karmakarışıktı, üstüne üstlük bir de siyah Lavallière kravat takardınız. Sizinle görünmekten utanırdım. Biraz acırdım da, ama çoğu zaman alay ederdim sizinle.

— Şiir yazar mıydım?

— Tabii, hem de dünyanın en budalaca şiirleri. Arkadaşlarıma okurdum, katıla katıla gülerdik.

Bense, kimbilir nasıl gururlanırdım o zamanlar! Demek ben de genç olmuştum; ben de yıldızları seyretmiş, budalaca mısralar karalamış, gülünç kravatlarla dolaşmıştım. Bu bir rüya değil, tatlı bir gerçekti. İçimde bilmediğim, her şeysiyle bana ait bir hazine bulmuştum.

Nini, iğneleyici bir sesle:

— Sizi sepetlediğim zaman, aralık ayındaydık, dedi. Bana baktınız, titrek, boğuk bir sesle, hiç unutmam, şöyle dediniz: «Bana hayatın bütün acılığını tattırdın, bütün mutluluk rüyalarımı sana bırakıyorum. Benim tek hazinem bu rüyalardı. Elvedâ, Gençliğim.»

— Böyle dedim ha?

— Evet; sonra da birden döndünüz, bir kavak ağacına tosladınız, başınızı dimdik tutarak uzaklaştınız; galiba burnunuz kanıyordu.

Güldü, sonra birden ciddileşti, bana kinli kinli baktı.

— Ne var ki, bana köpek gibi yaltaklanan, kavak ağaçlarına toslıyan o delikanlı şimdi hoşuma gidiyor.

— Ben de seviyorum o budalayı, dedim.

Ayağa kalktık, o kendi yoluna gitti, ben kendi yoluma. Fakat, bir iki adım sonra, döndüm, boş sıraya baktım. Bayan Pestalosse de dönmüş, sıraya bakıyordu. Sıranın üzerinde, sıska, siyah kravatlı, genç ve budala Giovannino'yu görür gibi oldum; yanında da, yirmi iki yaşında bir Nini vardı, cana yakın bir Nini: Delikanlıya iyice sokulmuştu, besbelli sevişiyorlardı.

«Eh, dedim, sonunda anlaştılar.»

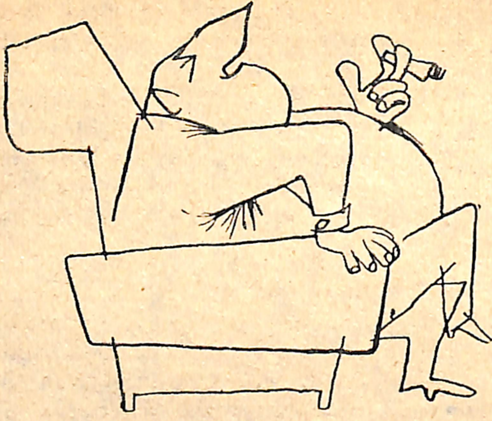
Bayan Pestalosse de ayni şeyi görüyor olmalıydı.

«Ne mutlu onlara!» dedi.

— Neden ceza yazacakmışsınız? Kıyafet balosuna çıplak kıyafetle gittim!..

— Fransız —

"-KÜÇÜK DAĞLARI BEN YAKATTIM"

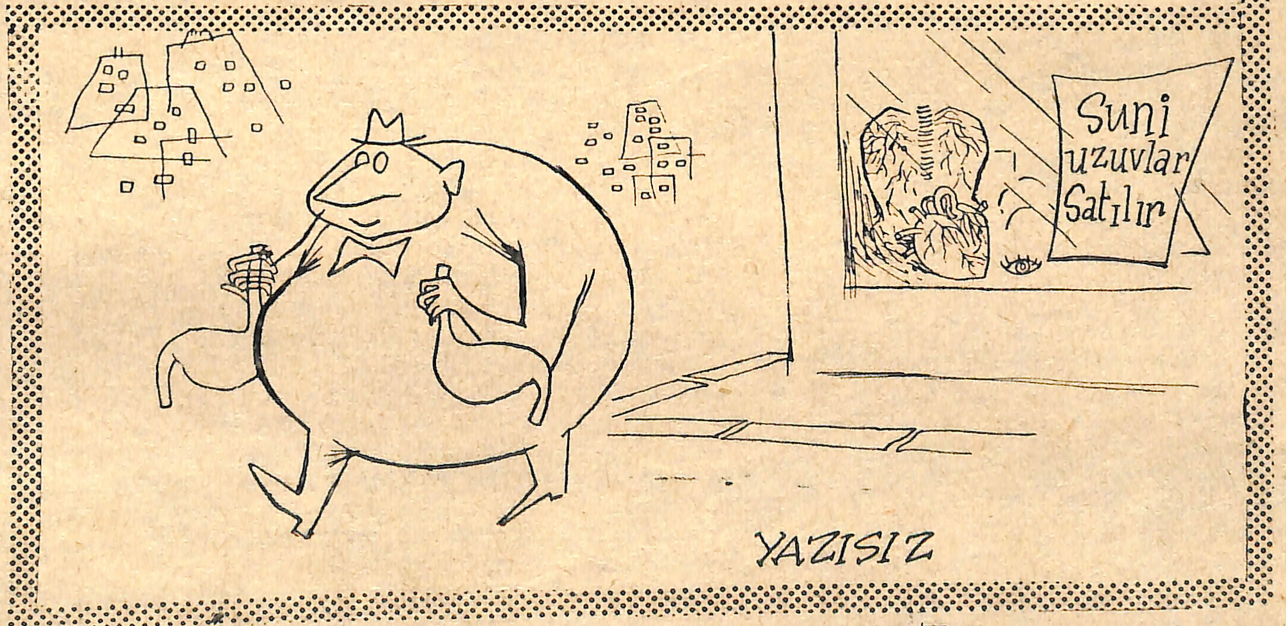

YAZISIZ

YAZISIZ

Meşhedi ile devr-i âlem

Yazan
Ercüment Ekrem Talu

— 12 —

— Hayır! Çinli olsa gözleri çekik çekik olurdu!

— O halde bir Suriyeli ...

— Zannetmem.

— Sakalını niçin boyamış acaba?

— Kendisine sor. Belki memleketinde modadır!

Kadınlardan bir tanesi dayanamadı. Serbestçe yanımıza yaklaşarak Meşhediye fransızca hitap etti:

— Akşamın hayır olsun güzel esmer! Bana bir kadeh şampanya ikram etmez misin?

Meşhedi bana döndü:

— Bu ervad ne dıyer?

Kadının sözlerini aynen tercüme ettim. Dostum:

— Yahşi! dedi, sakiye diyesen şompanya getire. Bu ervad menem zevkime gidip...

— O, maşallah Meşhedi! Hovardalığa başlıyorsun, öyle mi?

— Bu Fransız ervadları kişiyi baştan çıharırlar. Çoh cana yahin şeylerdi. İlle bunun cozlerine bahasan, ceylân gimindi...

Anlaşıldı. Meşhedi, o benim İstanbul'da iken tanıdığım uslu, akıllı Meşhedi değ.l. Etrafın tesirine o da kapılmış, gönlü âşiftelenmiş, koz kırmağa azmetmiş. Olur a!..

Dostumun hâlâ alışkanlıkla sakî adını verdiği garson önümüze üç tane kupa ile bir şişe şampanya getirdi, koydu. Kadehlerimizi çınlatmak üzere birleştirdiğimiz zaman, Meşhedi sadece iki kelime ile âfiyet olsun diyecek yerde, bir nutuk tutturdu. Nezaketten elini indirmeden dinleyen kadın, anlamadığı bu nutkun yarı yerinde usandı, bana döndü sordu:

— Ne diyor?

— Sizi, sahralarda koşan gazallara benzetiyor, dedim. Gözleriniz Isfahan'da Meydan-ı Şahi'deki havuzun suyu kadar derin ve berrak, dudaklarınız Şiraz'ın kirazlarından daha kırmızı, saçlarınız Hemedan bahçelerinde açan nerkislerden daha sarı imiş. Düzcesi, arkadaşım size fena halde abayı yakmış, kendisini bir gececik mesut etmez misiniz!

— Hayhay! Çehresi biraz acaip olmakla beraber ,zarım tutmadı değil. Yalnız ilk peşin kim olduğunu anlayım onu bana takdim ediniz.

Ayağa kalktım. Sağ elimle Meşhediyi gösterek:

— Son altes lö prens Meşhedi Cafer dö Hemedan... dedim.

Kadın, dudaklarında hoş bir tebessümle baş eğdi.

— Sizin isminiz, Madmazel?

— Eliane Dumesnilmouchet!..

Meşhedi, bu konuşmamızı, bir kadına bir de bana bakarak; kedinin gramofon dinlemesi kabilinden dinlemişti. Bana sordu:

— Ne danişir, Çekkirgefendi?

İzah ettim, memnun oldu. Bu sırada cazband gürültülü bir fokstrot tutturmuştu. Madmazel Eliane, oturduğu yerde kıvranmağa başladı. Belliydi ki hem bizim yanımızdan ayrılmak istemiyor, hem de dans için can atıyordu. Kadıncağızın bu haline acıdım. Meşhediye dedim ki:

— Azizim. Şu kadıncağıza izin ver de kalkıp kurtlarını döksün. Baksana, yerinde duramıyor. Bir iki dönsün de sonra yine gelir, olmaz mı?

— Yoh. Men kendisin çoh sevmişem. İsterem özümle zıplasın.

Bunu Elian'a söylediğim zaman katıla katıla güldü. Sonra yerinden kalkıp Meşhediye kolunu takdim etti.

— Haydi gel sevgilim! Dansedeceğiz.

Birer kadeh şampanya daha dikip yanımdan uzaklaştılar. Şimdi, göğüs göğüse, ortada dönüyorlardı. Ömründe iki muntazam adım atmamış olan bizim dadaş, tıpkı kızgın bir tavanın üzerine bırakılmış canlı ördek gibi gülünç hareketlerle kâh bir ayağını, kâh ötekini kaldırıp indiriyor, kendisini idare edebilmek için akıl ve hayale gelmedik zahmetler çeken biçare madmazelin omuzuna abanmış, hızlı hızlı soluyordu. Beş dakika sonra, her ikisi de kuvvetten düştüler. Yorgun adımlarla tekrar yanıma gelip oturdular. Elian, minimini mendiliyle terini silerken:

— Aferin, Meşhedi! dedim. Tam asrına lâyık adam oldun. Meğer sen dans etmesini de biliyormuşsun da, benim haberim yokmuş!

— Beli! Bilirem! Özüm Hemedanda çoh dans etmişem. Seççiz gün bilâ aram zipladığım hatırımdadi...

— At bakalım, dostum! Meydan geniş!

— Hemendan eğer ondadi, arşun bunda olup, her ne dem istersen, değil seççiz gün, on seççiz gün oynarem munu, beyle bilesen, ağa.

— Peki, Meşhedi, inandım. Yalnız, şimdi aramızda konuşmayı bırakalım da bir şu hatuna iltifat et. Masamıza gelmiş, oturmuş, ihmal etmek ayıptır.

— Yahşi! Düz diyersen!

Anlıyorum ki o, bu gece her şeye hazır, niyeti bozmuş; ben kendisini teşvik etsem de etmesem de hava hoş. Esasen Montekarlo'daki mahut kazanç da var. Dostumun papaz uçurmasına hiç bir mani yok. Yalnız ona bazı tavsiyelerde bulunmak lâzım. Paris aşifteleri bizim İstanbul kaldırımlarının biçare sürtüklerine benzemezler. Tahran'nın yosmalarına hele hiç! Nekadar şen, şakrak, zarif, adamcıl iseler, o nisbette kurnaz, para canlı, enai yolmak ilminde ustadırlar, bunu Meşhediye iyice izah etmek lâzım.

Madmazel Elian'ın bir kaç masa ötede bir arkadaşiyle konuşmağa gitmesinden faydalanarak, dostuma sordum:

— Üstünde çok para var mı?

— Beli! Bir milyon var.

— Palavrayı bırak. Ciddi konuşuyorum.

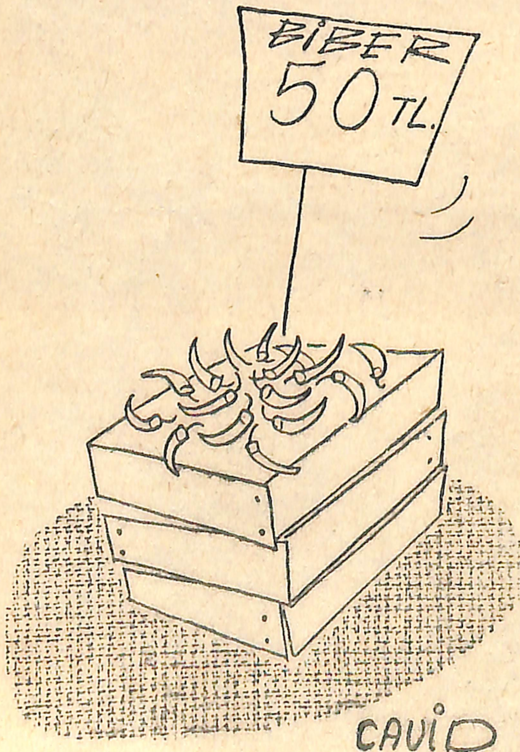
— Özüm de ciddi danişirem!

— Ulan! bir milyon senin benim gibi adamların rüyamıza bile girmez. Şunun doğrusunu söyle ki, sana diyeceğim var.

— Eğer pul istiyersen, de ki verem.

— Hey Yarabbi sen bilirsin! Benim senden para, pul istediğim yok. Birazdan karıyla buradan defolup gideceksiniz. Üzerinde fazla para varsa bana bırak. Sonra Dral dedenin düdüğü gibi ortada kalırız. **(Devamı var)**

Yeni mahsûl yeşil biber 50 liraya satıldı!
— Gazeteler —

«Acı biber»

YAZISIZ!..

EN GÜZEL FIKRA Müsabakası

Kim yiyecek?

Üç arkadaş, halkının misafirseverliğiyle tanındığı bir köye konuk olurlar. Akşamleyin her evden gelen çeşitli yemeklerle tıkabasa karınlarını doyururlar. Tam yatmak üzere iken, köylülerden biri elindeki bir tepsi baklava ile içeri girer. Adamlar, canları istediği halde yiyecek durumları olmadığından, baklavayı sabaha bırakmağa ve en güzel rüyayı görenin yemesine karar verirler.

Yatağa girdikleri zaman, güzel rüya uydurabilmek için düşünüp taşınırlar. Sabah olunca bir arkadaş:

— Bugün rüyamda, yedi kat göğe çıktım ve Hazreti İsa'nın ziyafetinde bulunarak, en güzel yemeklerle karnımı doyurdum. Rüyam çok güzel olduğundan baklavayı ben yiyeceğim, der.

İkincisi ise:

— O da bir şey mi? Ben de rüyamda meleklerin yanındaydım. Sabaha kadar eğlendim, ziyafetten ziyafete gittim. Baklava benim hakkımdır, dedi.

Üçüncünün seslenmediğini görünce merakla:

— Sen rüya görmedin mi? diye sorarlar. O da:

— Rüya gördüm ama, sizinkilerin yanında pek sönük kalır. Gece ak sakallı bir adam geldi. Birinizin İsa'nın, diğerinizin de meleklerin ziyafetinde olduğunu, benim de baklavaya kanaat etmemi söyledi. Ben de onu yedim, cevabını verir.

AYSEL ŞENGÜLEROĞLU
Hacı Fakî mahallesi 98 sok. No. 15
ADANA

Âdabı muaşeret!..

Jale henüz beş yaşında. Babası ona âdabı muaşeret dersleri veriyor:

— Söyle bakayım Jale, sinemalarda nasıl otururlar?

— Koltukta mı, yoksa locada mı babacığım?

— Koltukta başka, locada başka türlü mü oturulur kızım?

— Tabii babacığım, koltukta başbaşa, locada kucak kucağa oturulur!..

İhtiyat

Tam pantalonumu giymiştim ki, yeni hizmetçi pattadak odaya girivermez mi? Fena halde sinirime dokundu.

— Kızım, senin hiç sağın solun yok mu? Ya şimdi şurada pantalonsuz olsaydım?

Hizmetçi kız sırıttı:

— Merak etmeyiniz beyefendi. Ben önce anahtar deliğinden gözetler, ondan sonra odaya girerim!

MEHMET KÖSEOĞLU
Vali konağı karşısında serbest muhasip DENZLİ

PEK DAR OLUR

Vaktiyle ümeradan biri, bir gün meclisinde, terzilerin kumaş artırma âdetlerinden bahsolunurken:

— Ne haddi var ki bir terzi benim gözümün önünde kumaştan bir parça çalsın!

Diye iddia etmiş. Kendisine:

— Efendim, böyle buyurmayınız. Bir terzi vardır ki, bu yolda birçok iddiaları boşa çıkarmıştır, demişler.

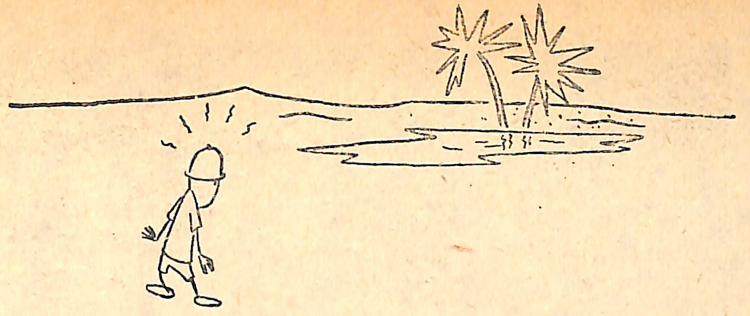
Emir verip terziyi huzuruna getirtmiş, biçmek üzere eline bir kumaş vermiş, kendisi de başucunda durmuş.

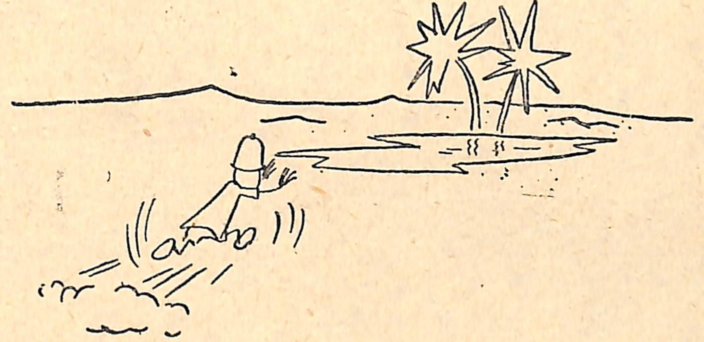
Terzi, pek maskara bir adammış. O kadar tuhaf fıkralar söylemiş, şaklabanlıklar etmiş ki, Emir hep arka üstü yatıp bayılırcasına gülmüş. O böyle her yattıkça, terzi kumaştan bir parça aşırırmış. Terzi anlatmayı kesince Emir:

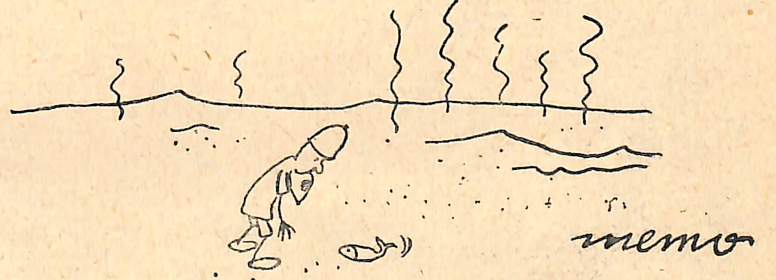
— Canım, şu fıkralardan bir tane daha söyle, diye âdeta yalvarmış. Terzi ellerini oğuşturmuş:

— Efendimiz, daha söyliyecek olursam, esvabınız pek dar olur! demiş.

HİKMET TÜKER
Sultanahmet Tavukhane Sok.
No. 22 İSTANBUL

YAZISIZ!..

YARAT, YARAT SALIVER

Bektaşinin biri günlerce demsiz kalmış. Bir gün eline birkaç para geçerek bir şişe rakı, bir de ciğer alarak dalgın dalgın giderken köpeğin biri elindeki ciğeri kapıp kaçmış. Mezeliği elinden giden babacan sıkılarak başını göğe kaldırıp:

— Onun bunun rızkıyla besliyecek olduktan sonra yarat yarat salıver! demiş.

Me. ÜNLÜ
(Adresin gönderilmesi)

YENİ RESİMLİ ROMANIMIZ

Altınkırat Ailesi

E. EKREM TALÛ'dan Çizen YALÇIN ÇETİN

Akbaba gelecek sayısında yeni bir resimli romana başlıyor. Bu roman, hem konusu, hem yazılışı, hem çizgileriyle yeni, yepyeni bir romandır.

Roman, mizah edebiyatımızın eşsiz ustası Ercüment Ekrem Talu'nun nükteler saçan zarif kaleminden çıkmıştır.

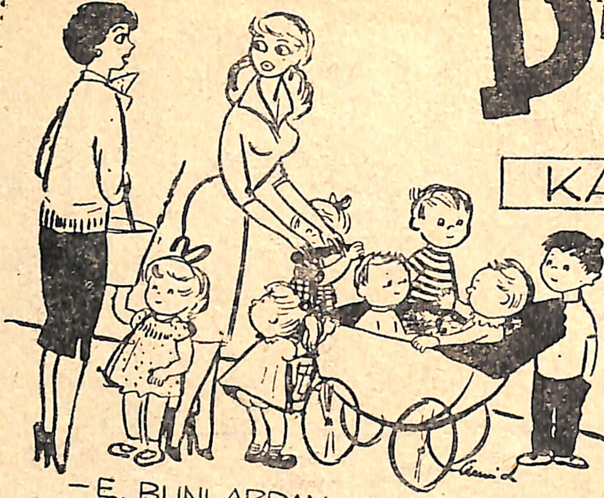
Tipler, her gün hayatta karşılaştığımız insanlardır: Kenar mahallelerde yaşıyanlardan sosyete züppelerine kadar...

Eseri, çizgilerle canlandıracak olan, size «Berber Nonoş» u yaratan Yalçın Çetin'in zeki ve sanatkâr fırçasıdır.

Altın Kırat ailesini, her hafta, hem merak ederek, hem gülerek büyük bir zevk ile okuyacak ve seyredeceksiniz.

Gelecek Sayımızda Başlıyoruz

Dünya KARİKATÜRLERİ

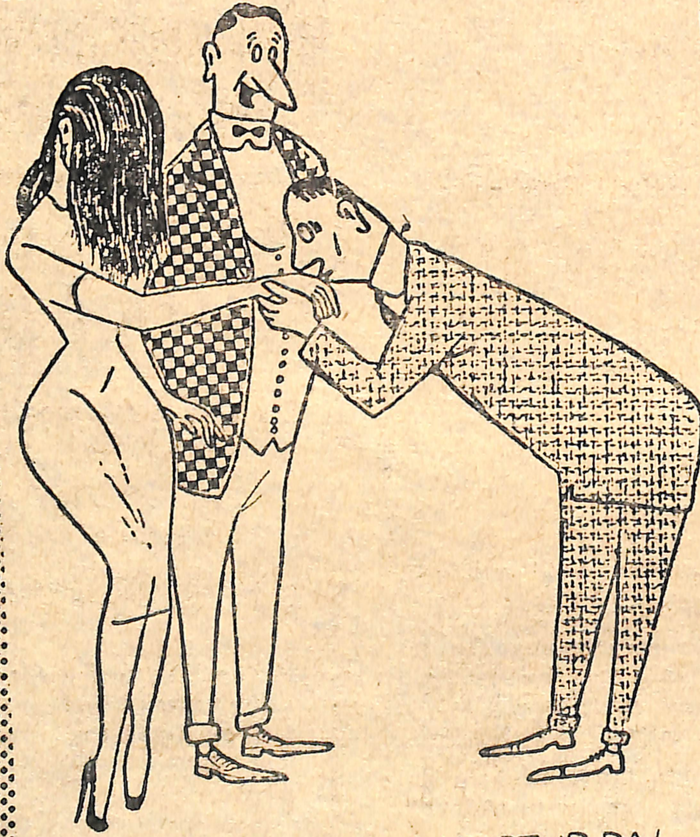

—E, BUNLARDAN BAŞKA NE İŞ YAPIYOR KOCAN?!.

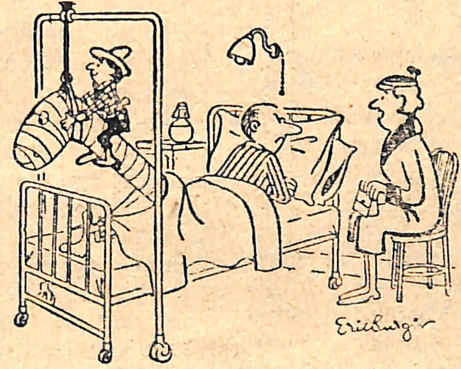

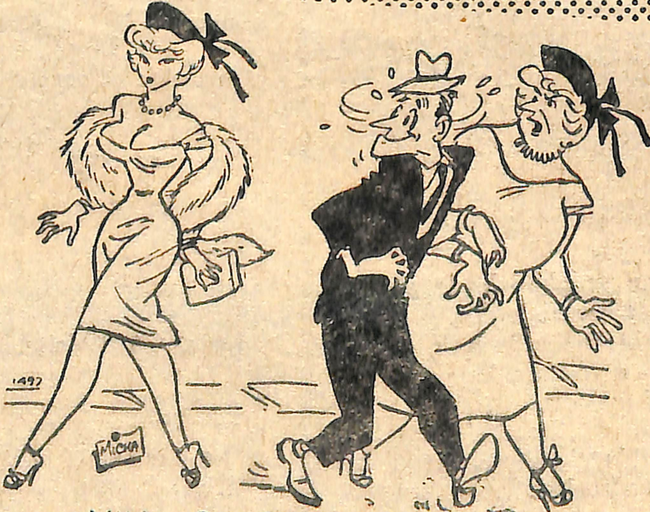
YAZISIZ !..

—KARIM.. ÇOK MAHÇUPTUR DA!..

—BIZIM KÜÇÜK NE ZAMAN SİZİ ZİYARETE GELSEK SEVİNCİNDEN CILDIRIYOR!..

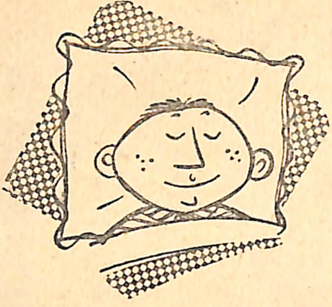

—HIH!.. ON SENE SONRA O DA BENİM GİBİ OLACAK!..

—RİCA EDERİM BEYEFENDİ, ELLERİNİZ YERİNDE DURSUN!

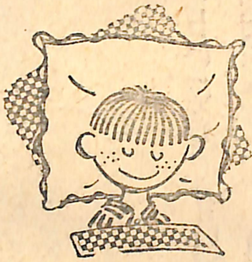
Mesut aile!

Baba, rahat uyuyor!

Anne, rahat uyuyor!

Çocuk, rahat uyuyor!

Çünkü :

Hem Canları,
Hem Malları,

Ölüme, yangına, kazaya
karşı Sigortalıdır!

ANKARA
SİGORTA

Daima emrinizde ve
hizmetinizdedir!

İkramiyeli grup mevduatı

%25
mutlak isabet!

- Ömür boyunca aylık irat
- 30.000 liraya kadar iş sermayesi
- Yatırılan paranın 3 MİSLİ para ikramiyesi
- 200.000 liralık para ikramiyesi
- Ayrıca umumi keşidelere iştirak hakkı

İKRAMİYELİ GRUP MEVDUATI
Bir istikbal temin eder.

TÜRK TİCARET BANKASI

Akbaba Mizah Yayınlarının Yeni Eseri

UÇAN DAİRELER

Radyoda zarif skeçlerini kahkahalarla dinlediğiniz

ADNAN VELİ'NİN

En güzel hikâyelerini topladığı kitaptır. Fiatı 2 Lira

APARTMAN DAİRELERİ

ZENGİN PARA İKRAMİYELERİ

YÜNLÜ - PAMUKLU SATIŞLARIMIZDA
%10 TENZİLAT

SÜMERBANK

1957 yılında

1 Milyon LİRA

20 EV VE APARTMAN DAİRESİ

HER 150 LİRAYA BİR KUR'A NUMARASI VERİLİR.

AKBANK

DENİZCİLİK
BANKASI

Bir sene vadeli hesap sahiplerine

%50 ve %100
menfaatli

iç ve dış seyahatler

Fazla malûmat için şube ve ajanslarımız emrinizdedir.

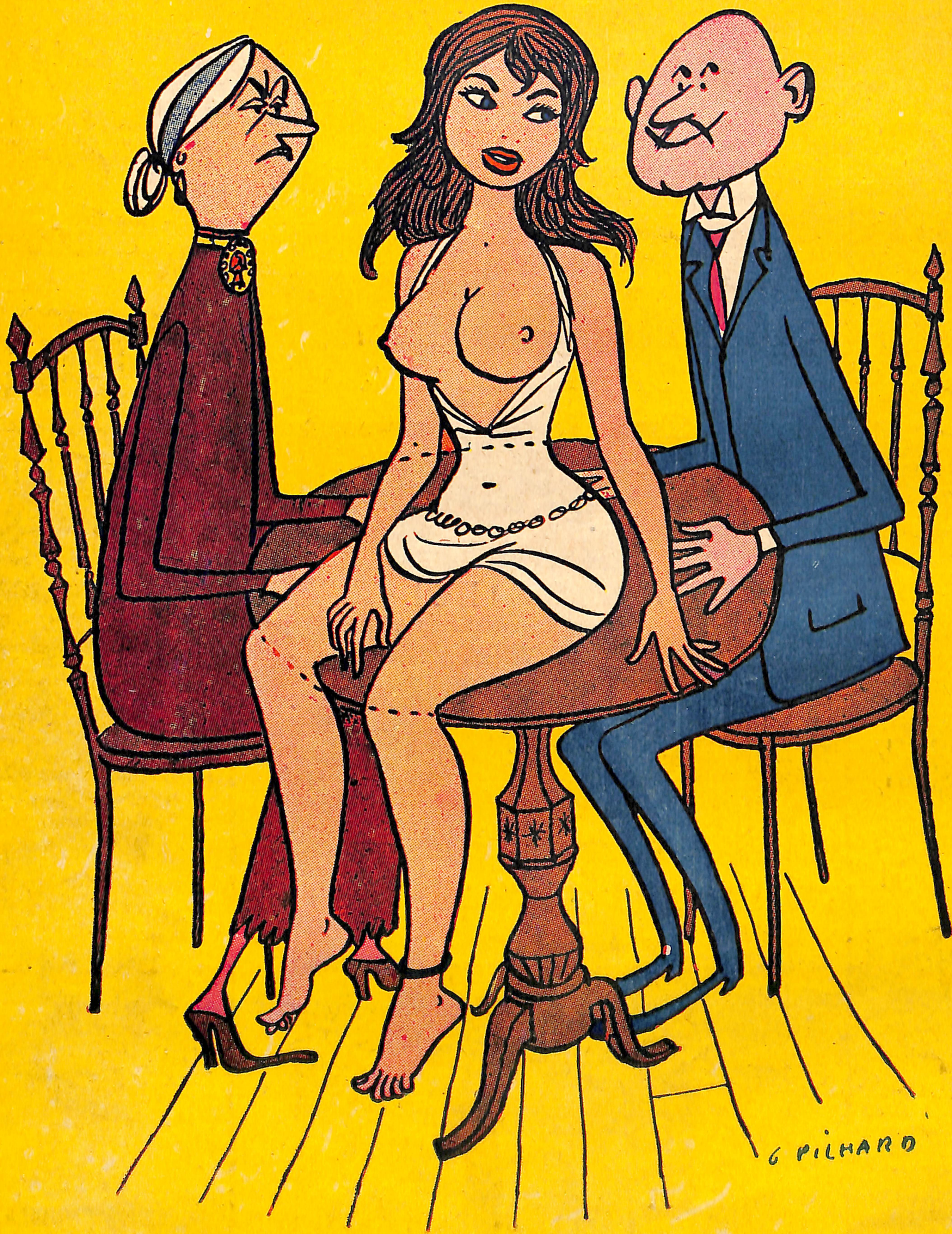
1957
İkramiye plânında

Büyükada'da denize nazır konforlu apartıman katları, çeşitli para ikramiyeleri

iç ve dış seyahatler

Sahibi :
YUSUF ZİYA ORTAÇ
Yazı işlerini fiilen idare eden :
AHMET KOÇER
Teknik Sekreter :
Selâmi M. YURDATAP
Adres :
Klotfarer Cad. No. 8-10
Daire : 3
Belediye - İstanbul
Telefon: 22 18 11
Basıldığı yer :
ERCAN MATBAASI

Akbaba

İspritizma masasında:

Kadın — Bunun Napoleon'un ruhu olduğuna emin misin?

— Fransız —